

# VELIKI vestnik

Letnik XXIII.

Celovec, petek, 31. maj 1968

Štev. 21 (1355)

## Ob obisku delegacije koroške dež. vlade v Sloveniji

Kakor znano se je prejšnji teden na povabilo predsednika izvršnega sveta SR Slovenije Staneta Kavčiča mudila delegacija koroške deželne vlade pod vodstvom deželnega glavarja Hansa Sime na dvodnevem uradnem obisku v Sloveniji. Ljubljansko „Delo“ je po obisku zapisalo, da pomeni ta obisk novo stopnjo v pozitivni „eskalaciji“, ker je prišla delegacija v popolnem „koalicijskem stavu“ in so pogovori potekali v izredno prijaznem in sproščenem hkratni pa konstruktivnem in delovnem ozračju. Predvsem pa je baje prišla na tem obisku do polnega izraza želja po „kondenzaciji“ vseh tokov medsebojnih stikov, po opredmetenju načelnih zamisli in načrtov, po razširitvi bogatih oblik sodelovanja.

Tu nas ne zanimajo toliko gospodarski, splošno kulturni in drugi medsebojni odnosi med Koroško in Slovenijo; za take smo se vedno zavzemali in je zgodovinska zasluga predvsem koroške slovenske manjšine, da je prišlo do tako razveseljivih rezultatov.

Koroški Slovenci smo se ves čas trudili za čim boljše odnose med Koroško in Slovenijo predvsem tudi iz prepričanja, da so dobri in prijateljski odnosi med sosednima narodoma pogoj in jamstvo tudi za pozitivno reševanje naših manjšinskih vprašanj in teženj.

Ob pozitivnem razvoju teh medsebojnih odnosov smo zato upravičeno pričakovali končno tudi jasno, konstruktivno stališče do našega vprašanja. Nasprotno pa moramo tudi topot ugotoviti, da je postalo ob uradnih in neuradnih takih obiskih že kar tradicionalno, da se izigrava predvsem naše vprašanje. Ni še do konca pojasnjeno uradno sporočilo koroškega tiska ob obisku poslanika SFR Jugoslavije v Avstriji Lazarja Mojsova na Koroškem, že doživljamo tokrat isto umazano igro.

Kärntner Tageszeitung z dne 22. 5. 1968 poroča o tem obisku pod naslovom „Slovenien lobt die Bemühungen Kärntens um den Minderheitenschutz“, ljubljansko „Delo“ z istega dne pa pove v podnaslovu: „Predsednik Kavčič se je zavzel za reševanje vprašanj slovenske manjšine“. Dne 24. t. m. piše „Delo“: „Za manjšinsko vprašanje lahko rečemo, da izmenjava stališč ni potekala v smislu „konfrontacije“. Marsikaj je bilo že storjenega, odprtih pa je še veliko problemov, predvsem v zvezi z uvedbo slovenščine kot uradnega jezika in dvojezičnimi krajevnimi napisi. To je neizpodbitno. Na koroški strani se tega zavedajo in zavedajo se, da so dolžni te probleme rešiti.“ Na seji koroške deželne vlade dne 28. t. m. pa je deželni glavar poročal, da je v njegovem iznašanju bil problem uporabe slovenskega jezika na jezikovno mešanem ozemlju označen kot v praksi popolnoma zadovoljivo rešen, zaradi česar ga ni mogoče deklarirati kot odprto vprašanje. Glede dvojezičnih napisov pa da obstojajo popolnoma nasprotna stališča, zaradi česar bi bilo najbolj koristno, da se to vprašanje še dalj časa odloži. Te izjave da so bile brez ugovora vzete na znanje.

Kakorkoli že naj tolmačimo to skoraj diametralno nasprotno poročanje, brez dvoma stvari kot taki ne koristi! Ne koristi ne razvoju dobrososedskih odnosov na sploh, najmanj pa iskrenemu reševanju manjšinskega vprašanja!

Se dobro, da so minili časi, ko je bila manjšina samo predmet barantanja njenih interesov in ne subjekt svojih teženj in prizadevanj. V sodobnem času ne gre več izigravati s sojističnimi ukanami življenjskih interesov živega ljudstva.

Koroški Slovenci lahko samo poudarjamo, da nikakor ne odgovarja resnici, da bi bilo vprašanje uporabe

## Položaj v Franciji postaja vedno bolj zamotan

Trenutno preživlja Francija krizo, ki jo ocenjujejo za najhujšo po drugi svetovni vojni. Že tedne pretresa državo val demonstracij, stavk in raznih drugih oblik protesta, o katerem si nihče ni povsem na jasnem, proti komu je naperjen in kakšnim namenom in ciljem v resnici služi. Začelo se je razmeroma nedolžno — s protesti proti zastareli ureditvi in zahtevami po modernizaciji kulturnega in socialnega ustroja. Iz tega se je razvilo široko stavkovno gibanje, sledili so pravcati vojni spopadi predvsem po pariških ulicah, trenutno pa gre za vprašanje, ali se bo režim predsednika de Gaulle sploh obdržal na oblasti, ali pa bo vodstvo v Franciji prevzela vlada tako imenovane narodne enotnosti.

Začetek tega tedna je bil v Franciji v znamenju zadnjega poskusa Pompidoujeve vlade, da bi dosegla nekak sporazum z vodstvi sindikalnih gibanj in s tem tudi konec splošni stavki, ki mora ob daljšem trajanju nujno privedi do nepregledne gospodarske škode. Vlada je bila v tem silno kočljivem položaju pripravljena na daljnosežno popustljivost napram delavskim pogojem ter je napovedala ugoditev skoraj vsem bistvenim zahtevam socialnega značaja. Vendar pa je pri tem očitno prezrla, da danes francoskemu ljudstvu niti ne gre več zgolj za rešitev socialnih vprašanj, marveč zahteva bistvene spremembe v celotnem političnem ustroju.

Vsekakor so stavkajoči delavci takoj po sklenitvi sporazuma med vlado in sindikati zelo odločno povedali, da je zdaj že prepozno misliti le na enostranske rešitve. Zavrnilo so osnutke predvidenih socialnih sprememb in zahtevali poleg stodoletne izpolnitve vseh zahtev stavkajočih tudi politično rešitev — to je spremembo sedanjega režima.

Kot „rešitelj v največji sili“ se je v spor neposredno vključil tudi predsednik de Gaulle ter napovedal, da bo odločitev o bodoči ureditvi Francije spet enkrat prepustil francoskemu ljudstvu. Za 16. junij je določil plebiscit, pri katerem naj bi se volivci izjavili za vladni načrt o

reformi socialne in kulturne politike in s tem za sedanji režim. Toda njegova napoved je v francoski javnosti deležna zelo malo podpore in so nekateri celo mnenja, da bo do odločilnih sprememb lahko prišlo še pred napovedanim referendumom. Dejstvo namreč je, da je vodja tako imenovane demokratične opozicije Mitterand že izrazil pripravljenost, da v primeru potrebe sestavi vlado narodne enotnosti; pa tudi komunisti se že dolgo časa zavzemajo za ustanovitev ljudske vlade ter so svojo aktivnost osredotočili na strmogavljenje sedanjega režima. Zato niti ne presenečajo najnovejše vesti iz Francije, po katerih v političnih krogih računajo celo z možnostjo, da bi se predsednik de Gaulle predčasno umaknil iz političnega življenja.

## Srečanje na Veliki planini v jubilejnem letu kor. partizanstva

V okviru proslav jubilejnega leta koroškega partizanstva bo v nedeljo 2. junija s pričetkom ob 10. uri dopoldne na Veliki planini prijateljsko srečanje dveh generacij tu- in onstran meje.

Prireditev bo pod pokroviteljstvom predsednika kamniške občine Vinka Gobca ter bo veljala spominu na pomembne dogodke pred 25 leti, kot so bili ustanovitev Koroškega bataljona, Koroškega odreda in Oblastnega odbora OF za Koroško, obglavljenje koroških slovenskih antifašistov na Dunaju, napad na Mežico, Bistrico v Rožu in druge uspele akcije koroških partizanov.

Pri kulturnem sporedu bodo sodelovale skupine s Koroške, z Jesenic, iz Kranja, Kamnika in od drugod; prireditev bo obiskal tudi znani slovenski pisatelj France Bevk.

Udeleženci srečanja naj se javijo na prostoru za informacije pri postaji žičnice, kjer bodo dobili kupone za brezplačno vožnjo z žičnico in za brezplačni obrok hrane — tradicionalni partizanski golaž. Pot na Veliko planino vodi preko Kranja in Kamnika do Kamniške Bistrice, od koder pelje žičnica.

slovenskega jezika kot uradnega jezika pred uradi rešeno. Nam niso znani noben zakon, nobena odredba, pa tudi nobeno navodilo v tej smeri. Zgolj izjava, čeprav najvišjega predstavnika dežele, vsaj v demokratičnem svetu še ne pomeni zakona; poleg tega tudi za primer nam nepoznanih notranjih navodil na urade koroške deželne vlade in njej podrejenih oblasti za urade in ustanove izven te kompetence nima veljave.

Pozdravljamo pa izjavo koroškega deželnega glavarja, v kolikor se je pridružil v nasprotju z zvezno vlado našemu stališču in stališču uglednih avstrijskih juristov, da je določilo člena 7 glede slovenščine kot uradnega jezika dodatno k nemškemu „neposredno uporabno“, vendar tudi to zahteva formalno objavo, zgolj „praksa“ ne pomeni rešitve in zlasti ne daje pravne osnove za uveljavljanje te v členu 7 zajamčene pravice.

Tako je torej vprašanje uporabe slovenskega jezika kot uradnega jezika slej ko prej odprto in ga je treba rešiti, kakor se ne sme v nedogled izmikati reševanju vprašanja topografskih napisov. Priznamo in poznamo težkoče, vendar z odlaganjem rešitve ne bodo manjše, pač pa ostreje.

Končno ne moremo molčati k očitno novi tezi „poudarjanja in opominjanja manjšine na njene državljanske dolžnosti“. Od obiska delegacije Združenja staršev slovenske gimnazije pri namestniku deželnega glavarja dr. Weissmannu preko tozadevne izjave deželnega glavarja v Ljubljani do nedavnega iznašanja ÖVP-jevskega poslanca dr. Paulitscha v zveznem svetu se vleče kot rdeča nit. Koroški Slovenci smo vsekakor ves čas dokazali svojo lojalnost in svojo zvestobo državi ter izpolnjevali vse obveznosti, kakor vsi ostali državljani. Zakaj torej ti opomini? Ali so morda to že predznaki obletnice leta 1970? Tedaj brez dvoma ni pravilno zasnovana.

Če pa pomeni za pristojne zavzemanje za nacionalne pravice že povod za dvom v zvestobo našega ljudstva, potem je to hkrati poziv, da se moramo koroški Slovenci le še bolj odločno in neustrašno zavzemati za pravice, ki nam grejo. Vse kaže, da dosedanje potrpežljivo čakanje na dialog in prizadevanje za sporazumno rešitev ne zadostuje, treba bo izčrpati vse demokratične oblike uveljavljanja manjšinskih pravic v državi sami in pri mednarodnih forumih. Člen 7 državne pogodbe vsebuje tudi te možnosti!

## Mladini je treba zagotoviti možnost enakopravnega sodelovanja

Na zaključni proslavi dneva mladosti v Beogradu so minulo soboto predstavniki mladine ter delovnih in družbenopolitičnih organizacij iz vseh jugoslovanskih republik izrazili predsedniku Jugoslavije maršalu Titu za njegov 76. rojstni dan prisrčne čestitke.

Ob tej priložnosti je maršal Tito v svojem zahvalnem govoru s posebnim poudarkom podčrtal svojo posebno skrb za mladino. Dejal je med drugim, da je v jugoslovanskem družbenem sistemu na prvem mestu skrb za mlade rodove in da je glede hotenj in potreb mladine treba še krepkeje naprej. Mladina po pravici zahteva, je poudaril, da povsem enakopravno sodeluje v samoupravljanju kakor vsak drug državljani in da prevzema odgovornost pri nadaljnjem razvijanju socialističnih družbenih odnosov v državi. „V naših tovarnah, šolah in na univerzah je še veliko možnosti in potreb, da vključujemo mladino v popolno družbeno samoupravljanje ter jo pritegujemo k ustvarjanju boljšega in srečnejšega življenja jugoslovanskih narodov.“

V svojem govoru je Tito opozoril tudi na pretrese v raznih državah, kjer gre predvsem za udeležbo delovnih ljudi, razumnosti in vseh družbenih slojev pri ustvarjanju novih družbenih odnosov. Ob koncu pa se je ponovno zavzel za hitrejšo reševanje vprašanj mladine ter podčrtal, da morajo zlasti vodilni ljudje vsak dan skrbeti za mlado generacijo, ki bo nosilka nadaljnega razvoja v Jugoslaviji.

## Podražitev mleka

Po nedavni podražitvi kruha bo jutri začela veljati nova cena tudi pri mleku, in sicer se bo mleko podražilo za 20 grošev pri litru. Kakor pri kruhu, tako tudi podražitev mleka najbolj prizadene ravno tiste sloje prebivalstva, ki morajo vsak šiling dvakrat obrniti, predno ga izdajo.

Vendar pa to ni edina „cvetka“ politike, ki jo uveljavlja ÖVP-jevska vlada. Hkrati ko bo zvišana prodajna cena mleka, se bo namreč znižala proizvodna cena, tako da bodo kmetje za svoje mleko dobili še manj kot doslej. Za to pa izvažajo Avstrija maslo po 7,32 šil. za kilogram, medtem ko znaša cena na domačem trgu 40 šilingov.

## Volilni rezultati v Italiji

V Italiji so imeli predzadnje nedeljo in ponedeljek splošne politične volitve, pri katerih so izvolili nove člane poslanske zbornice in senata; v avtonomni deželi Furlaniji-Juljski krajini pa so morali ljudje na volišče tudi še zadnje nedeljo in ponedeljek, ko so volili nov deželni svet.

Tako pri splošnih parlamentarnih volitvah kakor tudi pri deželnozbornskih volitvah pomenijo volilni rezultati nadaljnji premik na levo. Napredne sile, o katerih so bili politični opazovalci mnenja, da so že dosegle višek svojega vpliva, so tokrat zabeležile nove uspehe, so torej zlasti za komuniste, ki so skupaj z novo stranko proletarske enotnosti dosegli 30 % vseh veljavnih glasov in tako še okrepili svoj položaj kot druga najmočnejša politična sila v državi. Lep uspeh je sicer zabeležila tudi krščansko-demo-

kratska stranka, zato pa so druge desničarske skupine utrpeli občuten poraz. Precej so izgubili tudi socialisti, vendar je šla izguba v korist drugim naprednim strankam.

Volitve pomenijo važne spremembe tudi za slovensko narodno skupnost v Italiji, ki se je opredelila deloma za lastno listo, deloma pa za posamezne italijanske stranke. Pri parlamentarnih volitvah je slovenska lista v primerjavi s prejšnjimi pokrajinskimi volitvami nekoliko nazadovala, čemur vidijo vzrok v dejstvu, da ni bilo izgledov za izvolitev lastnega poslanca. Zato se je večina slovenskih volivcev raje odločila za napredne italijanske stranke in tako so dosegli lep uspeh, ko je bil na komunistični listi izvoljen Slovenec Albin Škerk za poslanca v rimskem parlamentu. Prav tako se je pri deželnozbornskih volitvah velik del slovenske manjšine odločil za napredne italijanske stranke, ki so imele na svojih listah tudi zavedne Slovence; hkrati pa je pri teh volitvah precej napredovala tudi samostojna slovenska lista. V novem deželnem zboru bodo imeli Slovenci dva zastopnika, eden je bil kakor že prej ozvoljen na slovenski listi, in sicer dr. Drago Štoka, drugi — Dušan Lovriha — pa na komunistični listi, na kateri sta bila pri prejšnjih volitvah izvoljena še dva deželna svetovalca slovenske narodnosti.

### OBVESTILO BRALCEM

Čenjenim bralcem in naročnikom sporočamo, da iz tehničnih vzrokov „Slovenski vestnik“ prejšnji teden ni izšel; zaradi tega je v današnji številki žal tudi nekaj starejšega gradiva. Vsekakor pa se bomo trudili, da bo naš list v bodoče spet redno izhajal.

Uredništvo

# Tradicionalna „Kmečka ohceta“ v Ljubljani

je potekala kot velika turistično-folklorna prireditev

Štiri dni je bila Ljubljana takorekoč v znamenju največje turistično-folklorne prireditve — tradicionalne „Kmečke ohcete“, ki je letos potekala še prav posebno veličastno. Od četrta do nedelje so se odvijala posamezna „dejanja“ te manifestacije, začeni s fantovščino in deklino mimo vasovanja do osrednjega dogodka — dneva poroke s svatovsko povorko in svatovanjem, kot zaključek pa še zadnja „množična“ prireditev, namreč ziljsko štehanje. V teh štirih dneh in še posebno na dan poroke je bila na nogah vsa Ljubljana, da si ogleda veliko svatovsko povorko in prisostvuje „dogodku leta“, ko bo deset mladih parov iz osmih držav skupno sklenilo zvezo za življenje.

V središču vsega tega dogajanja je bilo deset poročnih parov: poleg domačega slovenskega para so ob tej priložnosti poročili še pari iz Hrvaške, Švedske, Danske, Slovaške, Italije (dva para), Holandske, Tunizije in iz Avstrije, ki jo je na letošnji „Kmečki ohceti“ zastopal slovenski koroški par nevesta Marija Pečnik iz Male vasi pri Globasnici in ženin Miha Kapp iz Zamanj pri Skocijanu. Med prvimi je našemu paru čestital avstrijski generalni konzul v Ljubljani dvorni svetnik dr. Heinrich Riesenfeld. Številnim čestitkam, ki sta jih bila deležna mlada zakonca Kapp, se iskreno pridružujemo tudi mi!

Osrednji dogodek „Kmečke ohcete“ je bil seveda sam dan poroke. Blizu 100.000 ljudi se je zbralo v soboto na ljubljanskih ulicah, najmanj 1500 narodnih noš je sodelovalo v svatovskem sprevodu, v katerem so se neveste, ženini in drugi svatje na 50 vozovih s konjsko vprego peljali na magistrat. Na vseh koncih in krajih so igrali najbolj znani narodno zabavni ansambli, nastopale so domače in tuje folklorne skupine, povsod je vladalo veselo in razigrano vzdušje. V po-

## Skoraj 89 milijonov ljudi

je lani šlo čez jugoslovanske meje

Nedvomno sodi Jugoslavija med tiste države, ki imajo na svojih državnih mejah največ prehodov, po katerih se razvija mednarodni in obmejni potniški promet. Na jugoslovanskih mejah je namreč skupno 170 mejnih prehodov, od teh je 85 stalnih, 11 sezonskih, 74 pa je namenjenih obmejnemu prometu. Samo tekom lanskega leta so na teh prehodih zabeležili skoraj 89 milijonov ljudi, ki so v eni ali drugi smeri prestopili jugoslovansko državno mejo; to pomeni, da je bilo število prehodov lani za skoraj 22 milijonov večje kot v letu poprej.

Ob teh številkah je seveda potem tudi razumljivo, da se Jugoslavija zadnje čase močno trudi za ustrežnejšo ureditev mejnih prehodov. Temu vprašanju posvečajo največjo pozornost zlasti na jugoslovansko-italijanski in jugoslovansko-avstrijski meji, kjer se odvija pretežni del obmejnega prometa.

ročni dvorani je bilo seveda bolj slovesno, k se je v različnih jezikih, enkrat bolj in drugič spet malo manj odločno odglasil usodni „da“. Potem je svatovska povorka spet krenila po ljubljanskih cestah proti veliki dvorani Tivoli, kjer se je ob bogato obloženih mizah zbralo na tisoče ljudi. Vse popoldne so se vrstili obroki svatovske pojedine, vmes pa so igrali zabavni ansambli, plesale so folklorne skupine, plesali so poročni pari, plesalo je staro in mlado. Pozno

noč je trajalo svatovanje, kakršnega Ljubljana prej še ni doživela.

Kot zadnja prireditev v okviru letošnje „Kmečke ohcete“ je bilo v nedeljo popoldne pred motelom Medno pristno ziljsko štehanje, ki je privabilo lepo število gledalcev. Z zanimanjem so spremljali potek starodavne konjeniške igre, prisluhnili svojstvenim melodijam obrednih pesmi in se veselili z Ziljani, ko so zaplesali svoj visoki rej.

S pesmijo, plesom in dobro voljo se je začela „Kmečka ohceta“ in tako se je tudi zaključila. Novoporočeni pari so preživljali prvi medeni teden še v Sloveniji kot gostje tamkajšnjih turističnih organizacij, potem pa se vrnilo spet v domače kraje, polni najlepših spominov na čudovite dni „Kmečke ohcete“ v Ljubljani, ki je poleg vsega drugega prispevala tudi bistven delež k utrjevanju prijateljskega sožitja med narodi.

## Hotelska gradnja v Italiji

Po zmogljivosti svojih hotelov in penzionov zavzema med evropskimi deželami prvo mesto nedvomno Italija, ki sploh velja za eno izmed vodilnih turističnih držav. Seveda pa si Italija vodilnega položaja ni osvojila le zaradi svojih naravnih lepote, marveč je v ta namen vložila tudi velikanska denarna sredstva. Posebno velike napore za povečanje hotelske zmogljivosti je napravila v letih 1953 do 1966, ko so njene investicije porasle od 600 na približno 3000 milijard lir. Takšno pospešeno vlaganje sredstev je omogočilo, da se je število ležišč povečalo od 432.000 v letu 1953 na 1.115.484 v letu 1966, kar pomeni, da je zmogljivost italijanskih hotelov in penzionov narasla za 158,3 odstotka.

Porast pa ni bil v vseh kategorijah enak, marveč se je močno razlikoval po posameznih vrstah turističnih objektov. Največji porast so zabeležili pri hotelih druge in tretje kategorije, kjer so se zmogljivosti povečale za 188 oziroma 227 odstotkov, ter pri penzionih tretje kategorije, ki so svojo zmogljivost povečali celo za 321 odstotkov. Drugi hotelski obrati, ki so zabeležili pomembnejše prirastke, so bili hoteli četrte kategorije (porast 152,4 %) in prve kategorije (100,6 %) ter penzioni druge kategorije (148,6 odst.). Zato pa je bil porast bistveno manjši v luksuznih hotelih, ko so svojo zmogljivost povečali le za 56,9 odstotka, medtem ko je pri penzionih prve kategorije znašal porast 65,2 % in pri gostilnah 57,8 %.

Hkrati z občutnim povečanjem zmogljivosti turističnih objektov pa je v omenjenem obdobju močno naraslo tudi število turističnih nočitev. Medtem ko so se zmogljivosti — kakor smo že zapisali — v letih 1953—1966 povečale za 158,3 odstotka, je število nočitev v istem času naraslo za 156,4 odstotka, torej je bila razlika med ponudbo in povpraševanjem

izredno majhna; ali z drugimi besedami: močno povečane zmogljivosti turističnih objektov so bile izredno dobro izkoriščene.

Pri tem je seveda zanimivo pogledati, kako sta se ponudba in povpraševanje gibala v posameznih kategorijah. V hotelih prve kategorije, kjer so se zmogljivosti povečale za 56,9 odstotka, je število nočitev naraslo za 71,3 %; v hotelih četrte kategorije je znašal porast 152,4 oziroma 117,1 %, v penzionih druge kategorije 148,6 in 177,7 % ter v penzionih tretje kategorije 321,2 in 382,4 odstotka.

## Socialno poročilo 1966

Med razpravo o socialnem poročilu za l. 1966, ki je bilo predzadnji teden odobreno le z glasovi OVP, so bili navedeni razni zanimivi podatki o socialnem položaju avstrijskega ljudstva.

Obdavljenje samostojnih, to je podjetnikov se je od leta 1964 do 1965 povišalo za 10,2 in od 1965 do 1966 za 11,3 odstotka, medtem ko je pri nesamostojnih, torej delojemalcih to povišanje znašalo 23,6 oziroma 23,4 odstotka; leta 1966 so podjetniki plačali 6357 milijonov šilingov davkov, delavci in nameščenci pa 7079 milijonov šilingov. Povprečni letni dohodki podjetnikov so se v letih 1950—1966 povečali za 57.320 šilingov, pri delavcih in nameščencih pa le za 37.600 šilingov.

Berlina, Nürnberga, Münchena in Innsbrucka čez Brenner in naprej do Verone, Modene, Bologne in Rima. Poleg te ceste križa Avstrijo tudi E 14 od Stettina čez Berlin, Prago, Linz, Salzburg, Beljak in Videm v Trst, medtem ko cesta E 7 iz Varšave preko Brna in Dunaja vodi v Celovec in Beljak, od tam naprej pa v Padovo, Bologno, Perugia in Rim. Od ceste E 7 se na avstrijskih tleh in sicer v Brucku odcepi cesta E 93 na Graz, Maribor, Ljubljano in Trst. V smeri zahod—vzhod vodi poleg ceste E 17 še cesta E 5. Mimo Avstrije vodi le cesta E 15 iz Hamburga v Budimpešto.

Pri teh evropskih cestah, ki naj dobijo značaj sodobnih avtocest in ekspresnih cest, premaganje gorskih masivov tehnično že nekaj let ni več vprašanje. Sodobna stopnja tehnike jih brez nadaljnega lahko premagani in je v stanju, da z njimi odkrije doslej skrite prirodne lepote. Vse težje je dandanes najti finančna sredstva za izvedbo tako širokopoljnih projektov. V zadnjih letih so sicer v Avstriji dohodki iz davka na mineralna olja narasli — lani so znašali 3,9 milijarde šilingov, s čemer so bili za pol milijarde višji od leta 1966 — vendar sredstva iz tega davka zdaleka ne zadostujejo za potrebno izgradnjo cestnega omrežja. Medtem se je namreč kilometražna cest v državi močno povečala. Leta 1945 je imela naša država 4500 km državnih cest, sedaj jih ima 9200 km, pri čemer deželne in občinske ceste niso vštete. Ze izgradnja, izboljšanje in vzdrževanje teh cest zahtevajo ogromna sredstva. Od avtocest ima naša država sedaj zgrajenih 376 km. Ze po dosedanjem zakonu o državnih cestah je treba zgraditi še 714 km, z zadnjo novelo k zakonu o državnih cestah pa še dodanih 690 km, tako da je skupno planirana kilometražna avtocest zvišana na 1780 km. S tem je izdelan koncept, ki bo potrebam mednarodnega cestnega prometa zadostil nekaj desetletij, seveda če bo tudi časovno odgovarjajoče uresničen.

Prav to pa je najbolj pereče vprašanje. Letos je za gradnjo avtocest in državnih cest v proračunu na razpolago 4,5 milijarde šilingov. Od tega zneska je 1,6 milijarde šilingov določenih za avtoceste. Ta znesek je v primerjavi s potrebami po teh cestah (n. pr. avtocesta skozi Visoke Ture) in z njihovo draginjo pravzaprav malenkosten in bo ostal malenkosten, čeprav bi kot doslej sredstva za gradnjo državnih cest narasla za 15 odstotkov. Tako ministrstvu ne preostane drugega, kot da razpoložljiva sredstva koncentrirana na izgradnjo tistih cest, na katerih je spričo razvoja števila prebivalstva, gospodarstva in mednarodnega prometa pričakovati v prihodnjih dveh desetletjih največji porast prometa. Pri tem je dokaj očitno, da bosta v območju Koroške to avtocesta Dunaj—Graz—Celovec—Beljak—Trbiž, ki je v gradnji, in avtocesta iz Salzburga skozi Visoke Ture v Beljak.

## POŠIROKEM SVETU

POSTOJNA. — Ob koncu predzadnjega tedna so bile v Postojni velike slovesnosti, prirejane ob 150-letnici odkritja svetovno znane Postojnske jame, ki si jo je do sedaj ogledalo okoli 7,5 milijona ljudi iz vseh delov sveta. Turistična zveza Slovenije je ob tej priložnosti odlikovala kolektiv Postojnske jame z zlatim častnim znakom za turistične zasluge. V okviru jubilejnih prireditev je bil tudi jubilejni zbor slovenskih jamarjev, katerega so se udeležili številni tovariši iz sosednjih dežel. Po odkritelju Postojnske jame Luki Čecu imenovani klub pa je ob tej priložnosti odprl bogato razstavo gradiva o odkritju in razvoju ter turističnem pomenu Postojnske jame.

SAIGON. — Južnovietnamski prezident je sprejel odstop prejšnjega predsednika vlade Nguyen Van Loca in za novega premiera imenoval Tran Van Huonga. Danes 64-letni bivši učitelj Huong je bil na čelu južnovietnamske vlade že od novembra 1964 do 27. januarja 1965, ko so ga odstranili z vojaškim udarom. Ker se novi predsednik vlade zavzema za prenehanje vietnamske vojne na podlagi kompromisne rešitve, je seveda vprašanje, kako dolgo se bo obdržal na oblasti, kajti med glavnimi predstavniki saigonskega režima je še precej ljudi, ki nasprotujejo sedanjem vietnamsko-ameriškim pogovorom v Parizu.

BEOGRAD. — Jutri bo v Jugoslaviji ob rojstnem dnevu predsednika republike Josipa Broza Tita tradicionalni dan mladosti. Osrednja prireditev bo v Beogradu, kjer bodo predsedniku izročili štafetno palico, ki je s pozdravi in čestitkami jugoslovanskih narodov prepotovala vse republike.

PRAGA. — V Pragi so bili razgovori med vodilnimi češkoslovaškimi vladnimi in partijskimi funkcionarji ter predsednikom sovjetske vlade Kosiginom in sovjetskim obrambnim ministrom Grečkom. Predsednik Kosigin je sicer prispel na zdravljenje v Karlovih Varih, vendar je tudi tam nadaljeval razgovore, ki se nanašajo na aktualna vprašanja sedanjih sprememb v češkoslovaškem političnem in gospodarskem življenju.

WASHINGTON. — V Ameriki nimajo opravka s težkimi problemi samo politični oziroma vladni funkcionarji, marveč se s težavami bavijo tudi razni cerkveni redovi. Katoliške samostane je namreč samo v minulnem letu zapustilo več kot 5000 nun, kar je trikrat toliko kot v letu prej. Sicer je v katoliških samostanih v Ameriki še kakih 170.000 nun, vendar se njihovo število v zadnjih letih močno zmanjšuje.

BONN. — Po sporazumu med krščanskimi in socialnimi demokrati je močno osporavani zakon o izjemnem stanju sicer tudi pri drugem branju dobil veliko večino v parlamentu, vendar je ogorčenje v nemški javnosti zaradi tega le še naraslo. Splošno prevladuje mnenje, da pomeni ta zakon napad na temeljne pravice državljanov, zato je pričakovati, da bo ob dokončnem glasovanju, ki je predvideno za konec tega meseca, prišlo v Zahodni Nemčiji do velikih protestnih demonstracij. Tako imenovana izvenparlamentarna opozicija, ki združuje tudi veliko število študentov, je za to priložnost pozvala na splošno stavko, katero so podprli tudi mnogi ugledni profesorji.

MOSKVA. — List „Sovjetskaja Rossija“ je objavil članek z naslovom „Strup za izvoz“, v katerem obtožuje Zahodno Nemčijo in bonsko vlado, da podpihuje protisocialistične sile v vzhodnoevropskih deželah. Pri tem se sklicuje na pisanje zahodnonemškega tiska, ki ne skriva teženj vladajočih krogov v Bonnu, da bi spodbudili socialistične države od znotraj, marveč se izrecno hvali, da Zahodna Nemčija tiho pomaga protisocialističnim silam v teh državah in da bo nadaljevala tako politiko.

VATIKAN. — V okviru reforme, ki jo je sprožil zadnji vatikanski koncil, so v pripravi obsežne spremembe tudi v zakonodaji katoliške cerkve. Kardinal Felici je namreč napovedal, da bo v štirih ali petih letih objavljen reformiran zakonik, tako imenovani „Codex juris canonici“. V novem zakoniku bo baje občutno skrčen kazensko-pravni del.

BRUSELJ. — Pri Evropski komisiji v Bruslju se množijo primeri, ko vodilni uslužbenci odpovedujejo službo. Doslej so zabeležili skupno že 519 odpovedi, med njimi je 9 generalnih direktorjev, 13 direktorjev in 52 šefov oddelkov, ki hočejo zapustiti službo pri Evropski komisiji. Med vzroki navajajo tudi počasni napredek evropske integracije.

LJUBLJANA. — Letošnji sejem Alpe-Adria v Ljubljani, na katerem je sodelovalo 187 razstavljavcev iz Avstrije, Italije, Jugoslavije in Zahodne Nemčije, je obiskalo okoli 54.000 ljudi.

## Avstrija in avtoceste čez Alpe

Povsod v Evropi število motornih vozil naglo narašča. S tem naraščanjem je postalo evropsko cestno omrežje problem, ki tepe države tem bolj, čim bolj je njihovo območje gorato. Med te države sodita posebno Švica in Avstrija, zlasti ker se na njunem območju poleg železniških prometnih žil križajo tudi cestne zveze med evropskim severozahodom in jugovzhodom ter med severovzhodom in jugozahodom.

V obeh državah je treba s cestami premostiti ali predreti visoke in razklane masive Alp, drugače ni mogoče ustreči zahtevam, ki jih sodobnemu cestnemu prometu postavlja naraščajoča motorizacija. Gradnja teh cest pa je še poseben problem v Avstriji, ki je v pravem pomenu geografska os Evrope. Prilagoditev cestnega omrežja sodobnim in bodočim potrebam motorizacije je spričo tega za našo državo vprašanje velikih investicij, ki se morejo le posredno obrestovati. Istočasno je pa to tudi vprašanje nadaljnega razvoja udeležbe naše države na gospodarskem razvoju v evropskem prostoru, zlasti udeležbe na mednarodnem turizmu, ki — celovito gledano — gotovo ne bo nazadoval, marveč le še naraščal.

S temi in podobnimi vprašanji se je bavil pristojni minister za gradnjo in tehniko dr. Kotzina v svojem referatu „Avstrijska prometna politika v okviru evropskih prometnih zvez“, ki ga je pred nedavnim imel na občnem zboru avstrijske trgovinske zbornice v Švici. Poudaril je, da so se po raziskavah v 146 državah sveta izdatki za gradnjo cest porabljanih 15 milijard dolarjev, lani pa že 32 milijard. Trenutno je težišče gradnje cest v Severni Ameriki, na Japonskem in v Evropi. Prizadevanja v Evropi obvezujejo Avstrijo in Švico, da poleg bremen, ki jih zahteva izgradnja njihovega notranjega cestnega omrežja, prevzamejo tudi bremena, ki jih nalagajo zahteve na področju tranzitnega prometa. Multilateralne kooperacije, ki je v Evropi na poti uresničevanja, bo treba v prihodnje še bolj uresničevati na področju mednarodnega cestnega omrežja.

Evropsko cestno omrežje od severa proti jugu križa v veliki meri Avstrijo in Švico. V Švici sta to evropska cesta E 2 iz Londona preko Calaisa, Dijona, Lausanne in Simplona do Milana in od tam naprej ob obali Jadrana v Južno Italijo, ter evropska cesta E 9 od Amsterdama preko Strassburga v Basel in od tam skozi Švico v Chiasso, Milan in Genuvo. V smeri zahod—vzhod pa vodita skozi Švico tudi E 4 in E 17. Slednja vodi tudi skozi Avstrijo.

V Avstriji gre za izgradnjo ceste E 6 od Vzhodnega morja preko

## Filmska vzgoja

Da film na marsikoga kvarno vpliva, je splošno znano. Nekatere mladenke, pa tudi mladeniči, najdejo med filmskimi igralci svojega vzornika, katerega želijo kopirati po vsej sili. Brezplodno sanjarjenje in kopiranje zunanosti kake filmske „zvezde“ še ni tako kvarno, hujske so kopije kakih gangsterskih in podobnih podvigov in nazorov.

Zato bi bilo potrebno, da bi že otroke filmsko vzgajali. Večkrat je videti mlade mamice, ki vlečejo s seboj v kino majhne otroke; najbrž iz preprostega razloga, ker bi pač rade šle v kino in otročička nimajo komu prepustiti. Kdaj pa je otrok sploh zmožen gledati film? Predšolski otrok sploh ne! Pa bo kdo pomekel, da je njegov otrok tako pameten, da pač že lahko gleda film, ker vse razume. Toda temu ni tako — videz večkrat vara. Za predšolskega otroka je gledanje filmov prevelik duševni in fizični napor. Če je kdo prej občudoval otrokovo bistrost, se bo čez čas lahko čudil njegovi živčnosti in ne bo vedel, od kod izvira.

Če bi v obvezni šoli že v prvem razredu uvedli filmsko vzgojo in jo sistematično razvijali do konca obveznega šolanja, bi gotovo imeli boljše vzgojeno filmsko občinstvo, kot ga imamo sedaj. Žal pa je taka vzgoja le stvar navdušenih posameznikov in takih je zelo malo. Filmska vzgoja zahteva mnogo izobrazbe, poznavanje umetnosti in ogromno časa. Kako drugače lahko gledajo film na primer tisti šolarji ali dijaki, ki pred pričetkom filma pri organizirani šolski predstavi slišijo strokovno pripravljeno učiteljevo razlago, ki je za določeni film oziroma njegovo vrednotenje nujno potrebna.

Pravilno vrednotenje filma pa ni odvisno samo od izobrazbe, temveč tudi od socialne stopnje, od izkušenj in starosti. Kako različne, celo nasprotnoče si izjave je slišati, ko ljudje zapuščajo kino. Kako kritizirajo film odrasli in kako otroci — kot da niso gledali istega filma. Drugače so ga dojele izobrazenci in drugače tisti, ki imajo pomanjkljivo izobrazbo ali pa je imajo prav malo.

Vsak film ima vsebino, idejo in tendenco, prav vsak hoče nekaj povedati. Filmi so namenjeni zabavi, razmišljanju, pouku ali pa služijo tudi kot opomin ali svarilo, kot na primer vojni filmi. Kdor tako gleda film, ga gleda pravično in bo tudi ošel iz kina z nekimi določenimi vtisi. Kdor pa gleda na platno samo zaporedje visanih slik, zasleduje samo situacijsko komiko, je ob tragičnih prizorih glasno klobota, ob ljubezenskih mlaska, čmoka in neotesano, surovo komentira, tak človek nima pojma, kaj je film in t. d. ne ve, kaj je dolžan vsem, ki so film ustvarjali, ko stopi v kino uvozano. Najdemo pa povsod take duševne reveže, ki gredo v kino samo zato, da bi tam delali nemir in se v temi junčili. Njihovo početje bi lahko imenovali grob in surov napad na duševnost. Duševna raven takih ljudi je res silno nizka, izobrazba pomanjkljiva, o srčni kulturi ne vedo nič, ker lahko gledajo še tako dober film, pa po predstavi ne bi znali odgovoriti na ti dve vprašanji: Kako si sprejemal predstavo? Kakšni vtisi so ostali v tebi? Ogorčeno bi mu lahko zastavili še tretje vprašanje: Čemu sploh hodiš v kino?

Kino je kulturna ustanova, vsak dober film je umetnost, umetnost pa je treba razumeti in vrednotiti. Pravi obiskovalec kina bo torej vedno znal skladno vrednotiti umetnost. Kaj pa oni drugi, ki se ne zna v kinu niti dostojno vesti? Med njima bo vedno neznanška praznina, globok prepad nerazumevanja!

Zato je tudi potrebno, da obiska v kinu ne smatramo le kot poceni zabavo, marveč ga ocenjujemo kot srečanje z umetnostjo. Na tako srečanje pa se je treba primerno pripraviti, da bo gledanje in doživetje filma potem res doživetje in kulturni užitek.

## Bergova galerija v Pliberku

V obnovljenem poslopju stare pošte v Pliberku je bila pred nedavnim odprta umetnostna galerija, ki tako s svojim imenom kakor še posebno s svojimi v petih sobah razvrženimi eksponati govori o danes mednarodno znanem in priznanem koroškem umetniku — prof. Wernerju Bergu. Z galerijo je dobil Pliberk kulturno središče, ki bo mestu lahko dajalo nove impulze kulturno-umetniškega življenja, pri čemer upamo, da v tistem smislu in duhu, ki je posebno potreben v kraju, kjer živijo drug poleg drugega pripadniki dveh narodov in kjer se stikata dve sosedni deželi — namreč v duhu medsebojnega bogatenja in oplajanja ter medsebojnega spoštovanja in razumevanja.

Otvoritvene slovesnosti se je udeležilo izredno veliko ljudi, med njimi vodilni predstavniki političnega in kulturnega življenja dežele in predvsem velikovškega okraja. Dobrodošlico gostom je izrekel pliberški župan Kristan ter se zahvalil vsem tistim, ki so s pobudo in podporo omogočili uresničitev zamisli o lastni umetnostni galeriji v Pliberku. Galerijo je otvoril deželni glavar Sima, ki je ob tej priložnosti poudaril vlogo kulture in umetno-

sti pri zblizevanju in prijateljskem sožitju med narodi. „Koroška se zaveda svojega poslanstva na stikališču treh velikih evropskih kultur. Umetnost odpira srca ljudem, je most do drugih narodov in poma-ga premagovati meje. Umetniško ustvarjanje vodi k tekmovanju duhovnih sil, razvija obstoječe talente, pospešuje miroljubno sožitje vseh deželanov in krepi duha strpnosti.“

Kljub skrbno pripravljeni otvoritveni slavnosti in kljub lepim besedam o poslanstvu kulture in umetnosti pa je prireditelj v Pliberku tudi razočarala. Razočarala namreč v tem smislu, ker ni prišlo do izraza dejstvo, da živita tukaj dva naroda, saj v celem sporedu ni bilo slišati niti ene same slovenske besede. In to v občini, katere avtohtono prebivalstvo je večinoma slovensko in kjer so v mestnem svetu poleg kulturnega referenta zastopani še 3 Slovenci! Otvoritvena slavnost pa ni razočarala samo v tem smislu, da ni prikazala harmoničnega in enakopravnega sožitja obeh narodov v deželi. Pogrešali smo tudi predstavnike obmejnih občin iz Slovenije in še predvsem iz Slovenjega Gradca, kjer je prof. Berg bil imenovan za časnega občana, ko je sodeloval na veliki mednarodni razstavi, „Mir, humanost in prijateljstvo med narodi“.

Vendar pa kljub vsem tem pogreškam upamo in želimo, da bi nova galerija v Pliberku postala res žarišče kulture in umetnosti v njunem pravem pomenu in poslanstvu. To je nedvomno tudi želja prof. Berga, ki edini je na otvoritveni slavnosti smatral za potrebo naglasiti, da živi in dela med koroškimi Slovenci, da za svoje umetniško ustvarjanje črpa iz njihovega življenja, iz njihovih navad in krajev.

## Ivan Cankar

na jugoslovanskih odrih

Za uvod v letošnje jugoslovanske gledališke igre, znane pod imenom Sterijino pozorje, so v Novem Sadu odprli zanimivo razstavo „Cankar na jugoslovanskih odrih“, ki jo je ob letošnji 50-letnici smrti velikega slovenskega dramatika in pisatelja pripravil in uredil Slovenski gledališki muzej iz Ljubljane.

Razstava med drugim prikazuje, da so poklicna gledališča po zaslugi številnih slovenskih režiserjev, ki so delovali izven Slovenije, uprizarjala Cankarjeve drame v 25 jugoslovanskih mestih; vsaj še deset drugih jugoslovanskih mest pa je Cankarjeva dela spoznalo ob gostovanjih slovenskih ansamblov. Največkrat uprizorjeno Cankarjevo delo na jugoslovanskih odrih izven Slovenije je drama „Kralj na Betajnovi“, srečanje jugoslovanskih gledališč s Cankarjem pa se je začelo leta 1900 z uprizoritvijo „Jakoba Rude“ v Zagrebu.

## Drabosnjakova priznanja

ob 60-letnici Slovenske prosvetne zveze

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je ob svoji 50-letnici ustanovila Drabosnjakova priznanja. V ustanovni listini je ob koncu rečeno: „In le zato smo posvetili priznanje njegovemu imenu tistim, ki so dneve in leta požrtvovalno darovali razcvetu kulture in prosvete slovenskega narodnega dela na Koroškem.“

Ob svojem 60-letnem jubileju, ki ga Slovenska prosvetna zveza praznuje letos, je njen upravni odbor sklenil, da podeli priznanje Andreja Šusterja Drabosnjaka nadaljnji vrsti aktivnih prosvetašev in drugih pospevalcev, ki imajo zasluge za procvit slovenske kulture na Koroškem.

Predsednik dr. Franci Zwitter je pred nedavnim povabil odlikovane s Koroške k Hartmanu v Klopini, da jim v okviru prisrčne slovesnosti izroči priznanja. V svojem nagovoru je ob tej priložnosti poudaril, da je slovensko prosvetno delo na Koroškem odvisno predvsem od požrtvovalnosti naših neumornih prosvetašev, ki je ni mogoče poplačati in s katero ohranjajo slovensko kulturo na Koroškem. Slovenska prosvetna zveza nima ne bronastih, ne srebrnih in ne zlatih priznanj, ampak ima samo eno in to je Drabosnjakovo priznanje, ki ga podeljuje zaslužnim osebam za njihovo delo v naši prosveti — bodisi z društveno dejavnostjo, na šolskem področju, s kulturno- in narodno-znanstvenim delom ali s kakršno koli drugačno obliko pospeševanja. Mnogi so priznanje že prejeli, nekateri ga prejmejo tokrat, brez dvoma pa so mnogi bili tudi prezrti, kar naj nihče ne zameri. SPZ bo radevolje popravila morebitne pogreške in zato ponovno prosi vsa društva, naj predlagajo naslednje prezrte zaslužne člane, da bodo odlikovani še v tem jubilejnem letu.

Ob podelitvi je predsednik utemeljil pri vsakem odlikovancu, zakaj mu je upravni odbor SPZ podelil priznanje, česar pa tukaj ne moremo vsega navajati. Zato navajamo samo imena odlikovancev, in sicer po abecednem vrstnem redu brez navedbe naslovov: Apovnik Pavel, Bojc Majda, Brantner Anton, Hobel Milan, Kežar Janez st., Kokot Andrej, Kuhar Peter, Kušej Štefan, Lubej Bojan, Mičej Andrej, Nachbar Franc, Ogris Andrej, Ovsenk Silvo, Pleterski Janko, Polanšek Valentin, Polzer Marija, Prušnik Vladimir, Rutar Anton, Rutar Franc, Šmid Dominik, Herman Velik, Vouk Rudi in Weiss Hanzl.

## KULTURNE DROBTINE

● Oporni ansambel celovškega Mestnega gledališča je prejšnji petek gostoval v Ljubljani, kjer je z velikim uspehom uprizoril Alberta Lortzinga komično opero „Wormski orožar“. S tem so celovški gledališčniki vrnil obisk Opri SNG, kateri ansambel je prejšnji mesec gostoval v Celovcu s Puccinijevo opero „Turandot“. Prihodnji obisk v okviru tradicionalne gledališke izmenjave med Koroško in Slovenijo pa bo sledil 13. junija, ko bo Drama SNG iz Ljubljane uprizorila v celovškem Mestnem gledališču Goldoni-Ruplovo komedijo „Primorske zdravo“.

● Pri neki dražbi v Londonu so slike nekaterih umetnikov dosegle bajne cene. Pred vsemi drugimi je prednjačil Pablo Picasso, katerega slike so dosegle cene od enega do skoraj osem milijonov šilingov za posamezno delo. Na dražbi so bile prodane slike za skupno 1,43 milijarde šilingov. Poleg Picassoa so dosegli izredno visoke cene tudi Georges Braque, Juan Gris, Cezanne, Courbet, Renoir in drugi umetniki.

● V Ljubljani je prejšnji teden umrl Boris Kocijančič, ki je bil v povojnih letih med drugim tudi predsednik sveta za kulturo in prosveto Slovenije ter je bistveno

prispeval k uspešnemu razvoju kulturne izmenjave s Koroško. Poleg tega je bil pomočnik ministra za notranje zadeve narodne vlade Slovenije, generalni sekretar vlade, predsednik sveta za zdravstvo, član republiškega izvršnega sveta, predsednik verske komisije in nazadnje predsednik zakonodajno-pravne komisije republiške skupščine SRS Slovenije.

● Münchenski gledališki ansambel „Most“ bo v avgustu izvedel veliko turnejo po Avstraliji, Novi Zelandiji, Kanadi, Ameriki in Angliji, kjer bo imel skupno 75 predstav.

● V Trzinu so zdaj tudi formalno ustanovili folklorno skupino „Karavanke“, ki je začela vaditi pravzaprav že lani ter je imela doslej že dva samostojna nastopa — prvega doma, drugega pa v pobratenskem mestu St. Marie Mines Aux v Franciji. Doslej je skupina naštudirala šest spletov narodnih plesov iz raznih predelov Jugoslavije in tri solistične točke. Predvidena ima tudi gostovanja na Koroškem, v drugi polovici julija pa bo skupina obiskala Alzacijo.

● Na otoku Rhodosu so pri gradbenih delih odkrili 20 grobov, katerih starost cenijo strokovnjaki na 2500 let.

## Avstrijski radio in televizija

v luči mnenja poslušalcev in gledalcev

Vodstvo avstrijskega radia in televizije je začelo lani z obsežno anketo, ki naj bi posredovala podatke o tem, kako so poslušalci oziroma gledalci zadovoljni s sedanjimi sporedi in kako naj bi ti sporedi izgledali v bodoče. Prvi del povpraševanja je bil izveden v mesecih november in december 1967, drugi del letos januarja in februarja, meseca junija oziroma septembra pa bo izveden še tretji del. Hkrati pa je od 1. januarja 1968 v teku še paralelno povpraševanje, ki vsak dan zajame določeno število ljudi in tako sproti nudi podatke o priljubljenosti vsake posamezne oddaje v radiu oziroma televiziji. Na podlagi dosedanjih ugotovitev je vodstvo radia in televizije objavilo obširno poročilo, iz katerega povzemamo naslednje zanimive podrobnosti.

Ob delavnikih v času od 19.45 do 21.30 povprečno ena tretjina avstrijskega prebivalstva gleda televizijske oddaje, po 22. uri pa pade delež na 15 odstotkov, medtem ko so za sobote zabeležili tako nazadovanje šele ob 23.30 uri. Radio ima dnevno največ poslušalcev med 12. in 13. uro opoldne, ko poslušajo oddaje 40 do 45 % ljudi, ki imajo samo radioaparate. Ob delavnikih poslušajo radioprogram med 19. in 20.15 uro okoli 30 odstotkov, za nedelje pa znaša za oddaje od 8.30 do 9.30, od 15. do 16. in od 18.15 do 21. uro udeležba med 20 in 25 odstotkov.

Odgovori na vprašanje, katerega izmed treh radioprogramov ljudje najraje poslušajo, daje-

jo naslednja slika: pri lastnikih UKV-aparatur se je 21 % odločilo za 1. program, 45 % za regionalni program in 34 % za 3. program; lastniki aparatov brez UKV pa so se za 1. program izrekli do 26 %, za regionalni program 68 % in za 3. program samo 6 %. Pri tem je vsekakor zanimivo, da je 3. program priljubljen predvsem v mestih s 5000 do 50.000 prebivalci, nadalje pri mladih ljudeh med 16 in 25 let starosti in končno pri ljudeh s srednješolsko in visokošolsko izobrazbo.

Posebne važnosti za vodstvo avstrijskega radia in televizije je seveda mnenje poslušalcev o že izvedeni reformi programov. Glede radia je bilo pri prvem povpraševanju 34 % vprašanih mnenja, da je spored že boljši, 30 odstotkov je menilo, da se je spored nasprotno poslabšal, ostali pa se niso izjavili oz. so odgovorili, da se spored ni nič spremenil. Dober mesec pozneje je bilo že 43 % vprašanih mnenja, da je postal spored boljši in le 27 % je odgovorilo, da se je spored poslabšal. Pri televiziji pa je bilo 38 % odgovorov pozitivnih, 15 % je izrazilo mnenje, da se je spored poslabšal, medtem ko so ostali menili, da je ostal spored enak oziroma sploh niso vedeli odgovoriti.

Anketa je posredovala tudi zanimive podatke o priljubljenosti posameznih oddaj. Tako je na primer v nedeljah dopoldne najbolj priljubljena oddaja Heinza Conradsa „Kaj je novega“, katero poslušajo 58 % ljudi. V sobotah zvečer se 93 % poslušalcev zanima za oddajo

„Plesna glasba po naročilu“, dnevno pa trije od štirih poslušalcev, ki imajo opoldne vključen radioaparater, zasledujejo oddajo „Za avtomobiliste“.

Pri televiziji je med dnevnimi oddajami nedvomno na prvem mestu „Čas v sliki“; ob delavnikih je za to oddajo vključenih 64 % in ob nedeljah 51 % televizorjev; ker je na vsak aparat treba povprečno računati dva gledalca, ima torej ta oddaja dnevno več kot milijon gledalcev. Za nekatere druge oddaje so bili ugotovljeni naslednji odstotki: komentar dr. Portischa 53 %, horizonti 43 %, po 78 odst. sta dosegli oddaji „Eden bo zmagal“ ter kriminalna veseloigra „Z dežnikom, prikupnosijo in melono“, medtem ko zavzema vodilno mesto s povprečno 83 % oddaja „Zlati strel“. Vsekakor pa je zanimivo, kako malo zanimanja vzbujajo prenosi iz parlamenta: za te oddaje znaša odstotek namreč le 8 %. Vendar je treba vzroke iskati tudi v dejstvu, da so te oddaje na sporedu vedno zelo pozno, navadno šele kratko pred polnočjo, ko je res le še malo ljudi, ki bi vztrajali pred zaslonom.

Morda ob koncu še nekaj besed o „življenjskih navadah“ Avstrijcev, kot jih je odkrila anketa. Podatki namreč kažejo, da spadamo Avstrijci med ljudi, ki zjutraj zgodaj vstajajo in tudi zvečer zgodaj odhajajo k počitku. Ob delavnikih je že ob 6. uri zjutraj povprečno 50 odstotkov ljudi pokonci in ob 7. uri celo 81 odstotkov; samo ob sobotah in nedeljah traja jutranji počitek dalj časa in je ob nedeljah ob 9. uri še vsak osmi Avstrijec v postelji. Zvečer sta ob 10. uri že dve tretjini ljudi in samo ob nedeljah „zdrži“ prebivalstvo naše države tudi do enajstih ponoči „na nogah“.

# Uspela prireditev slov. gimnazije

Tradicionalna šolska akademija, ki jo vsako leto priredijo dijaki Državne gimnazije za Slovence v Celovcu, je vedno deležna izrednega zanimanja širom po naši zemlji. To namreč ni le prireditev, ki bi pokazala večje ali manjše sposobnosti sodelujočih, marveč je predvsem manifestacija žive in tesne povezanosti med koroškimi Slovenci in njihovo srednjo šolo. To ustanovo si je naše ljudstvo priborilo z dolgoletnim vztrajnim bojem, zavedajoč se neprecenljive vrednosti, ki jo ima za vsak narod lastna inteligenca. Zato koroški Slovenci skrbno spremljamo razvoj te šole in zato je vsakoletna akademija slovenske gimnazije tudi praznik vsega slovenskega ljudstva na Koroškem.

To smo doživeli tudi prejšnji teden, ko je bila velika dvorana celovškega Doma glasbe dobesedno premajhna, da bi dobili prostora vsi, ki so prišli na letošnje akademijo. Častne goste, med katerimi so bili tudi celovški škof dr. Köstner, podpredsednik deželnega šolskega sveta Seitschnig, generalni konzul SFRJ dipl. inž. Budihna in konzul Jeglič, pomočnik republiškega sekretariata SR Slovenije za prosveto in kulturo Lipužič, predstavniki slovenskih narodnih organizacij in mnogi drugi, je uvodoma pozdravil novi ravnatelj slovenske gimnazije prof. dr. Pavle Zablatnik. V svojem kratkem nagovoru je poudaril važnost zaupanja, ki ga šoli izkazujejo starši dijakov in preko njih vsi koroški Slovenci ter znova opozoril na težave, s katerimi se mora boriti slovenska gimnazija. Med njimi je nedvomno najbolj pereče vprašanje lastnega poslopja, zato je na navzočega predstavnika deželne šolske oblasti posebej apeliral, da bi končno prišlo do rešitve tega problema.

V pestrem sporedu, ki se je odvijal dobre tri ure, so se dijakinja in dijaki predstavili s pevkami in glasbenimi točkami, z recitacijami in odskrim prizorom ter spevoigro z baletom. Nastopili so tamburaši ter fantovski, izbrani in združeni pevski zbor, poskočne melodije je

prispeval godbeni ansambel „Veseli študentje“, mladinski zbor je izvajal spevoigro „Vigred je tu“ (besedilo Mirjam Tozon, glasba Stanko Premrl, balet Jaka Hafner, pri klavirju Mira Pehani), medtem ko sta se sedmošolca Danilo Prušnik (violina) in Marija Inzko (klavir) predstavila s simfoničnim komadom.

S posebno programsko točko so se dijaki spomnili letošnje 200-letnice rojstva koroškega slovenskega ljudskega pesnika Andreja Schusterja-Drabosnjaka. Recitali so iz

njegovih del, peli njegove pesmi in uprizorili odlomek igre „Drabosnjak“ znanega dramaturga in našega rojaka Jake Špicarja, ki je bil prav tako med častnimi gosti letošnje akademije.

K uspešnemu poteku prireditve so bistveno prispevali tudi posamezni profesorji. Pevske zборе je vodil prof. dr. France Cigan, (kot vokalna solista sta sodelovala profesorja dr. Anton Feinig in dr. Janko Zerzer, dramatski prizor je režiral prof. dr. Reginald Vospornik, recitacije je vodil prof. dr. Anton Feinig, medtem ko je prof. dipl. inž. arh. Janez Oswald izvedel nalogo scenografa. Glavna zasluga in pohvala za lepo popoldne pa vendar gre vsem neimenovanim dijakinjam in dijakom, ki so vložili veliko truda v pripravo ter pravega mladostnega zanosa v izvajanje res pestrega sporeda, kateri je bil deležen navdušenega sprejema pri vseh številnih obiskovalcih.

## Dunajski študenti so ponovno opozorili na pereče vprašanje

Po lepo uspeli akademiji slovenske gimnazije v Domu glasbe v Celovcu, o kateri poročamo v posebnem članku, so slovenski študenti z Dunaja delili pred vrati obiskovalcem letake, v katerih prikazujejo svoje gledanje in svoje stališče k vprašanju slovenskega študentskega doma „Korotana“ na Dunaju. Potem so se študenti, ki so prišli kot zastopniki Kluba slovenskih študentov na Dunaju in visokošolske sekcije Koroške dijaške zveze prav za to akcijo z Dunaja, formirali v povorko in ob spremstvu policije disciplinirano korakali s transparenti z različnimi ge-

stami od Doma glasbe pred hišo Mohorjeve družbe. Tam so ponovno v govorih utemeljevali svoje stališče in zahtevali čimprejšnjo rešitev perečega vprašanja.

Z ozirom na to, da so z enim izmed gesel apelirali na manjšinske predstavnike, je zbranim spregovoril tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter. V kratkem nagovoru je poudaril, da so zadnje akcije koroških slovenskih študentov v splošnem svetovnemu pojavu razumljive, problemi pa so sedaj že dovolj poznani in je treba nadalje iskati rešitev le s konstruktivnimi predlogi v skupnem prizadevanju in v razgovoru med študenti ter lastnikom in vodstvom Korotana. Kot predsednik ZSO je že interveniral pri Mohorjevi družbi in študenti so lahko uverjeni, da imajo tako Mohorjeva družba kot slovenske organizacije interes in resno voljo, da se vprašanje čim prej reši. S konstruktivnimi predlogi študentov se bo brez dvoma v razgovoru našla znošna rešitev, da bo Korotan res služil svojemu namenu in bo postal spet privlačen dom za vse tiste, ki v njem že stanujejo, za tiste, ki so v njem stanovali, in predvsem za nove mlade študente, ki hočejo študirati na Dunaju. Vse koroško slovensko ljudstvo pa želi, da bi študenti v Korotanu čim prej končali svoj študij in se kmalu vrnili na Koroško, kjer jih čakajo delo in številne naloge.

Z obljubo, da hoče posredovati pri lastniku Korotana, da pride čimprej do potrebnega razgovora, in s pozivom, naj študenti pripravijo konstruktivne predloge za znošno rešitev, je predsednik ZSO končal svoj kratki nagovor, nakar so študenti zaključili svojo manifestacijo in se v miru razšli.

## Slovenski izobraženci v Bilčovsu

V nedeljo 19. maja popoldne je imela Zveza slovenskih izobražencev svoje prvo letošnje srečanje; zbrali so se pri Miklavžu v Bilčovsu, kjer je vseh 50 udeležencev, med njimi tudi 12-članski zbor slovenskih študentov iz Graza, pozdravil predsednik dvorni svetnik dr. Joško Tischler. V svojem nagovoru je spomnil na letošnjo 60-letnico organiziranega prosvetnega dela med koroškimi Slovenci in naglasil, da ima pri razvoju tega delovanja velike zasluge tudi Janko Ogris.

Zbor graških študentov, ki je imel dopoldne že koncert v Selah, je pod vodstvom Janeza Kampuša zapel več pesmi, med njimi tudi narodno „Nocoj pa oh nocoj“ v priredbi bivšega maturanta slovenske gimnazije Joška Kovačiča. Erik Prunč je opozoril na tesno povezanost slovenskih študentov v Grazu s slovenskim ljudstvom na Koroškem, nato pa je Janko Ogris govaril o razvoju in pomenu prosvetne dejavnosti med koroškimi Slovenci. Nakazal je velike težave, ki so pred desetletji ovirale prosvetno izživljanje; potrebno je bilo veliko idealizma in osebnih žrtv, da je mladina le ohranila dragoceni zaklad —

materinščino. Slovenska izobraževalna društva so skušala posredovati tisto, česar ni nudila takratna šola. Tako je bilo leta 1912 tudi v Bilčovsu ustanovljeno prosvetno društvo „Bilka“. Posebej je govarnik naglasil, da je mladina up naroda in predvsem naloga študentske mladine je, da si izoblikuje trden značaj, da se čimprej vrne med svoje ljudstvo, mu krepki narodno samozavest in tako zagotovi njegov obstoj. Vsekakor bi se morala študirajoča mladina bolj povezati s svojim ljudstvom in se močneje vključiti v društveno delo.

Predsednik dr. Tischler je v zaključnih besedah poudaril, da je treba poslušati tudi glas mladine, ki je pogosto zelo revolucionaren; samo tako bo mogoče mladino vključiti v narodno skupnost.

S pesmijo, ki jo je spet zapel zbor graških študentov, se je zaključilo srečanje v Bilčovsu. V nedeljo 9. junija bo priredila Zveza slovenskih izobražencev srečanje pri Francnu v Kortah, za 14. julij pa ima predviden izlet na Mangart, kjer si bodo udeleženci lahko pod strokovnim vodstvom ogledali gorsko rastlinstvo.

## Objava slovenske gimnazije

Sprejemni izpiti na Državni gimnaziji za Slovence bodo v soboto 6. julija 1968 ob 8. uri zjutraj. Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo; izprašuje se snov 4. šolske stopnje. Glede vstopa v višje razrede pa je potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Prijave za sprejemne izpite lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22. Predložiti je treba naslednje dokumente: 1. rojstni list, 2. spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole, 3. dokaz avstrijskega državljanstva. Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence.

Ravnateljstvo

## Slovenska gimnazija v Celovcu še vedno nima lastnega poslopja

V istem sestavu kot svoječasno pri prosvetnem ministru dr. Piffel-Perčeviču in pozneje pri deželnem glavarju Simi se je na predhodno prošnjo za sprejem zglasila predzadnji petek delegacija Združenja staršev na slovenski gimnaziji pod vodstvom predsednika šolskega ravnatelja Valentina Vautija tudi pri namestniku deželnega glavarja dr. Weissmannu.

Po kratkem prikazu zgodovine te šole mu je v razgovoru tolmačila problematiko in težkoče stalnega popoldanskega pouka ter številne druge nevednosti, ki so povezane z namestitvijo šole v zgradbi druge šolske ustanove. Prosila ga je, da se tudi on zavzame pri pristojnih oblasteh za čimprejšnji začetek gradnje lastnega poslopja za slovensko gimnazijo. Pri tem ga je opozorila na zadnje sporočilo prosvetnega ministra, da je vprašanje lokacije in zemljišča dokončno rešeno in s strani prosvetnega ministrstva zato ni več ovir za takojšnji gradbeno-umetniški razpis, kar pa spada v pristojnost ministrstva za gradnje.

Namestnik deželnega glavarja dr. Weissmann je v odgovoru opozoril na zahteve tudi drugih interesentov za srednje šole, ki pa po njegovem ne izključujejo potrebe rešitve vprašanja lastnega poslopja za slovensko gimnazijo. Obljubil je, da se bo že ta teden, ko bo imel priložnost razgovorov tako s prosvetnim ministrom kakor z ministrom za gradnje, zavzel za izneženje prošnje ter bo potem o rezultatu svoje intervencije sporočil Združenju staršev na slovenski gimnaziji.

### SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

vabi svoje člane, da se v nedeljo 2. junija 1968 udeležijo izleta na Veliko planino, kjer bo prijateljsko srečanje dveh generacij tu in onstran meje.

Odbor

## Št. Jakob v Rožu

Na šentjakobskem pokopališču se je v petek prejšnjega tedna zbrala izredno velika množica žalnih gostov. Poslavljali smo se od Marije Baumgartner, Primikove matere v Gorinčičah, ki je postala žrtev tragične prometne nesreče: na poti na polje jo je pri prečkanju ceste povozil avtomobil, vrglo jo je v obcestni kamen, kjer je obležala mrtva. Nesreča je še toliko bolj pretresljiva, ker je mož ponesrečenke o strašnem dogodku zvedel v bolnišnici, kjer je bil ravno na zdravljenju.

Pokojna Marija Baumgartner je izhajala iz znane Nageletove družine v Št. Jakobu ter je v svojem možu Mihiju našla življenjskega tovariša, s katerim sta tudi v narodnem pogledu zvesto čuvala in go-

jila izročila svojih staršev ter jih posredovala naprej svojim otrokom. Zato se ni čuditi, da se je črnega aprilskega dne leta 1942 tudi Primikova družina znašla med tistimi, ki so morali na povelje nacističnih oblastnikov zapustiti domačijo ter so dolga leta živeli, trpeli in koprneli v izseljeniških taboriščih v daljni Nemčiji.

Veliko bi lahko pisali o življenjski poti Marije Baumgartner, toda zadostuje naj ugotovitev, da je bila to klasična pot slovenske koroške žene in matere. Od take smo se poslovili na šentjakobskem pokopališču, kjer je življenje pokojnice orisal domači župnik Andrej Karicelj, kjer je pogrebne obrede opravil letošnji novomastnik, sosed Mirko Izop, kjer se je z besedami in vencem poslovil od sotrpinke predsednik Zveze slovenskih izseljencev Lovro Kramer.

Naj Marija Baumgartner mirno počiva v domači zemlji, kateri je ohranila neomajno zvestobo tudi v letih pregnanstva. Zalujočim svojim in zlasti možu Mihiju pa naj bo ob bridki izgubi v utihu nedeljeno sožalje vseh, ki smo pokojnico poznali in spoštovali. —

Se eno novico moramo poročati iz naše občine. Pred nedavnim je v gospodarskem posloplju Janežičeve kmetije v Lešah iz doslej nepojasnjenega vzroka izbruhnil ogenj. Bilo je sredi noči, vendar so bile požarne brambe z Breznice, iz Št. Jakoba in iz Vrbe razmeroma hitro na kraju nesreče, kjer jim je uspelo, da so pred ognjem obvarovali vsaj sosedna poslopja. Gospodarsko posloplje je ogenj uničil do temeljev ter je nastala škoda ogromna; cenijo jo na najmanj 700.000 do 800.000 šilingov.

## Srečanje Gorenjskega odreda

Prejšnjo nedeljo je bilo pri planinskem domu na Pristavi v Javorniških rovtih partizansko srečanje, ki so ga priredili nekdanji borci Gorenjskega odreda skupaj s koroškimi partizani ob 25. obletnici svoje uspele akcije na Bistrici v Rožu. Srečanja se je udeležilo več sto ljudi, med njimi bivši borci z obeh strani meje, pa tudi mnogi predstavniki raznih družbeno političnih organizacij gorenjskih občin.

Bivši komandant Gorenjskega odreda Franc Biček se je v svojem govoru spomnil na uspelo akcijo pred 25. leti. Takrat — bilo je 17. maja 1943 — so borci Gorenjskega odreda napadli Bistrico v Rožu ter uničili ali težko poškodovali razne važne gospodarske objekte, pri tem pa osvobodili skupino 41 mladoletnih Rusov, ki so bili tam na prisilnem delu. Na povratku so zažgali še celovško kočjo, katera je služila nemški vojski za postojanko.

Akcija je močno odjeknila med prebivalstvom Roža in tudi po ostalem Koroškem ter tako med slovensko kot tudi nemško govorečim prebivalstvom vzbudila upanje na končno zmago nad fašizmom.

Prireditve je obsegala tudi kulturno-prosvetni spored, ki sta ga izvajala mladinski pevski zbor in

pionirska folklorna skupina iz Javornika. V prostorih Delavskega doma na Jesenicah pa je bila ob tej priložnosti odprta zanimiva dokumentarna razstava z naslovom „Koroška v borbi 1941—1945“.

### V A B I L O

Zveza koroških partizanov vabi svoje člane in prijatelje, da se udeležijo v nedeljo 2. junija izleta na Veliko planino, kjer se bo ob 10. uri dopoldne začelo prijateljsko srečanje dveh partizanskih generacij tu in onstran meje, prirejeno v okviru proslav jubilejnega leta koroškega partizanstva.

Odbor

### K O L E D A R

Petek, 31. maj: Angela  
Sobota, 1. junij: Feliks  
Nedelja, 2. junij: Binkošti  
Ponedeljek, 3. junij: Bink. pon.  
Torek, 4. junij: Francišek  
Sreda, 5. junij: Bonifacij  
Četrtek, 6. junij: Norbert

# Mehika - prizorišče olimpijskih iger

Letošnje olimpijske poletne igre se bodo odvijale v daljni Mehiki, ki se na ta veliki dogodek že dolgo pripravlja. In Mehika bo številnim obiskovalcem iz drugih predelov sveta nudila marsikaj zanimivega. Med drugim obeta Mehika obiskovalcu štiri pomladi na leto in ne obeta preveč. V tej deželi bo Evropejec prav kmalu pozabil zaskrbljeno gledati proti nebu. V nadmorski višini med 400 in 1500 metrov je temperatura izredno mila. Ciudad Mexico v višini 2240 metrov pa privablja s trajno pomladanskim vremenom. Dva glavna letna časa sta suha doba od oktobra do maja in vlažna od junija do septembra. Vendar pa tudi v vlažni dobi po kratkih nalivih kmalu spej zasije sonce.

Na zemljevidu ima Mehika obliko roga in kakor iz roga sreče zliva svoje zanimivosti na obiskovalca. Mehika je dežela drznih graditeljev iz pradobe. Stari templji in sodobne stolpnice, piramide iz dobe Indijancev, katedrale španskih osvajalcev, ognjeniki, veletoki, slapovi, jezera, gozdovi, puščave in neskončne plaže čakajo na turiste. Najznamenitejše je kopaljšče Acapulco, ki je nekdanj privlačevalo milijonarje vsega sveta, a se je medtem preusmerilo na obiskovalce s tanjšimi denarnicami. Kopaljšče, ki je oddaljeno samo uro vožnje z letalom od glavnega mesta, razpolaga z mnogimi odličnimi plažami, gostu se ponuja prilžnost za podvodni ribolov, lov na ribe sabljarije in morske pse, smučanje na vodi, jahanje, golf, tenis, lov na orjaške želve in jaguarje. Do 800.000 gostov v 6 mesecih glavne sezone more sprejeti to nekdanj zasanjano ribiško pristanišče.

Toda ne samo Acapulco, nešteto drugih obmorskih biserov na skoraj tisoč kilometrov dolgih obalah privablja turiste.

## Za 1500 dolarjev do Marsa in nazaj

Zadnja desetletja, ki nas še ločijo do dveh celih tisočletij, bodo velikega pomena za tehnični in znanstveni napredek, ker bodo zvojljenjske razmere na pragu novega stoletja zares revolucionarne.

Kot predvideva eden od ameriških znanstvenikov, bomo v začetku l. 2000 potovali na Mars in na Venero. Povratna karta ne bi smela veljati več kot 1500 dolarjev.

Konstruirali bodo dovršene teledirigirane robote, ki bodo opravljali zahtevna dela v krajih, oddaljenih od Zemlje na tisoče kilometrov.

Na pragu leta 2000 bo človek dosegel izredna odkritja: trodimenzionalno televizijo, velike sisteme za komunikacijske satelite, avtomatski sistem prevajanja z elektronskimi možgani itd.

Ce bo kdo hotel telefonirati iz Evrope v Ameriko, mu bo dovolj, da vzame v roke videofon, ki zmora več jezikov, da glasno najavi zaželeno številko in prične razgovor. Aparat za prevajanje bo nameščen na satelitu ali v kakšni zemeljski postaji in bo prevajal razgovor v jezik osebe, s katero se pogovarja.

Prijatelje slikovite pokrajine bo očarala vožnja ob obali od Mehiskega zaliva do otoka Isola Mujeres. Skalnat otok žena privablja s svojo peščeno plažo, bistra voda podvodne ribiče; posebno zanimiv in privlačen je nočni lov na rakovice. 75 kilometrov od Ciudad Mexica je mesto Cuernavaca, s svojim milim podnebjem najbolj priljubljeno letovišče. Tu vzbuja občudovanje Cortesova palača, ki jo je okrasil Diego Rivera z gigantiskimi, v Mehiki tako priljubljenimi freskami.

Vsak turist si mora vsekakor ogledati več tisoč let stare razvaline nekdanjih indijanskih mest na polotoku Yukatanu. Znanih je približno 11.000 najdišč; največje predmete razstavljajo v muzejih glavnega mesta. Posebno v obeh tisočletjih, preden so se izkrcali konkvistadorji, so se druga ob drugi razcvetale razne indijske kulture Zapotekov, Mikstetov, Tatanakov in drugih; najbolj znani sta ljudstvu Maya in Azteki.

Nedaleč od glavnega mesta, v Teotihuacanu, prejme turist prve vtise o azteški kulturi. V tem več kvadratnih kilometrov velikem mestu bogov presega vse druge stavbe 65 metrov visoka piramida sončnega boga. Muzej hrani bogato zbirko na kraju same izkopanih starin in velik kip iz žgane gline, ki predstavlja bradato božanstvo. Mesto Tula, ki leži 80 kilometrov severno od Ciudad Mexica, hrani najlepša dela tolteške umetnosti: dve piramidi, obzidje kač, kip Chac Mool, na hrbtu ležeč lik, na katerem so tolteški duhovni darovali bogovom. Predvsem pa je Tula znana zaradi atlantov,

skoraj pet metrov visokih stebrov, ki predstavljajo vojščake.

Mehikanci spoštujejo šege svojih davnih indijanskih prednikov, imajo pa tudi nove šege in navade, tako na primer bikoborbe. Ciudad Mexica ima največjo arena na svetu. Tu kažejo v sezoni od oktobra do aprila najslavnejši matadorji svoj pogum in eleganco. Pogum in spretnost sta potrebna tudi pri chareadi, drzni igri jezdecov, ki so kakor zaraščeni s konjem. Tu love bike in mlade neukročene konje z lasom in najspretnjši jezdec prikazuje svoje veščine.

Seveda pa imajo tudi vse sodobne vrste športa svoje privrčence, še posebno zdaj, ko se Mehika pripravlja na olimpiado. O teh pripravah pričča novi azteški stadion, v katerem je prostora za 105.000 gledalcev. Velikopoležno zasnovana arena v Ciudad Mexicu prav učinkovito dopolnjuje vsa druga športna igrišča.

Posebnost mehiške folklorne so mariachi, majhne skupine glasbenikov, ki igrajo in pojejo narodne pesmi k ognjevitim mehiškim plesom. Nastopajo v tradicionalnih narodnih nošah z bogato vezanimi sombreroi

## Drobne zanimivosti

● Na nekaterih visokih planotah v Mehiki so odkrili orjaške kamnite glave, ki so izvrstno ohranjene. Nasprotno pa v neposredni okolici najdbišč niso našli niti najmanjšega sledu stavb ali kakih drugih starodavnih spomenikov.

● Med najplodovitejše pisatelje prištevajo Angleža Charlesa Hamiltona, ki je živel v letih od 1875 do 1961. Izven svoje domovine je bil ta pisatelj sicer le malo znan, vendar je napisal številne pustolovske romane in zgodbe za mladino. Leta 1908, ko je bil najbolj „v formi“, je ta pisatelj ustvaril povprečno 80.000 besed na teden.

● Zvezda Mareb v ozvezdju Laboda je vsekakor nekaj izrednega: vidna je namreč skozi deset mesecev, medtem ko je v naslednjih desetih mesecih tudi z najmočnejšimi teleskopi ni mogoče zaslediti.

● Znamenito uverturo k operi „Don Juan“ je Mozart zložil v nekaj urah, ne da bi za seboj popravil eno samo noto.

● Nekaj čudnih „rekordov“ v skakanju z vrvo je doma v Avstraliji: 286 preskokov v minuti (J. Rogers leta 1936), 22.806 preskokov v dveh urah (T. Morris leta 1937) in 633 zaporednih dvojnih skokov (W. Foster leta 1955).

● Riba „žoga“, pogosta v tropskih morjih in tudi v Sredozemlju, si ob nevarnosti napolni trebuh z zrakov ali z vodo in postane tako grozeče velika, da si je noben sovražnik ne upa lotiti.

● Mednarodni cestni most, ki povezuje kraj Orient v Ameriki s krajem North Lake v Kanadi, je dolg komaj devet metrov.

in prav tako okrašenimi oblačili. Folklor je v Mehiki priljubljeno geslo; vsaka zvezna dežela skrbno goji svoje ljudske običaje.

## Sladoled je star 400 let

Nekateri zgodovinopisci so pisali, da se je rimski cesar Neron rad sladkal s sladoledom. Ubogi Neron je bil velikokrat neupravičeno tarča za marsikatero stvar, s katerimi ni imel nobene zveze — tako na primer tudi za požar Rima in naposled tudi za sladoled, o katerem ni vedel še ničesar. Sladkal se je samo z razbitim ledom, pomešanim s sadeži in medom. Led so shranjevali v globokih kletih. Toda te ledene mešanice nimajo nobene zveze s sladoledom.

O sladoledu lahko govorimo šele takrat, ko ga ustvarimo na temelju kemičnega procesa tudi sredi poletja. Tega pa niso zmogli niti v starem Rimu niti evropskem srednjem veku. Šele v 16. stoletju je neki alkimist odkril, da je

možno z vodo, soljo in solitrom ustvariti „umetni mraz“. Od tod pa do priprave resničnega sladoleda je bil le še korak. Kdo ga je storil, ni znano. Gotovo je le, da so bili prvi sladoledarji Italijani.

V začetku te sladoledarske umetnosti so imeli seveda prednost kneževski dvori; ti so si prilastili privilegij izdelovanja sladoleda. Takrat pri slavnostni pojedini za poobede nikoli ni manjkal sladoled. Trdijo celo, da so sladoledarjem grozili s smrtno kaznijo, če bi izdali svoje recepte. Vendar je to le malce pretirana trditve. Ko je bil kemični proces znan, ni bila več nobena umetnost izdelovati okusen sladoled.

Mejniki v umetnosti sladoledarstva je vsekakor otvoritev kavarne Procope v Parizu pred okrog 300 leti. Procope Cultelli je bil Italijan, ki je tudi preprostem ljudstvu ponujal sladoled, in to mu je zagotovilo ogromen promet. Svoj sladoled je imenoval preprosto „zmrznjeno limonado“. Kakor kaže, mu ni dodajal veliko priboljškov. Toda ljudje so bili takrat še zelo skromni.

Približno v istem času je nekemu Italijanu v Palermu uspel izum, ki še danes navdušuje skoraj vse otroke sveta: iznašel je sladoledarski voziček. Njegova prevozna lesena škatla je bila tako dobro izolirana proti toploti, da je lahko sladoled prodajal tudi na cesti.

V začetku so sladoled izdelovali samo poleti. Pozneje je pridobil ljubitelje tudi pozimi. Ker pa ljudje niso poznali mere sladolednega uživanja je nastalo mnogo želodčnih in črevesnih motenj. Ni torej presenetljivo, da so zdravniki prekleli uživanje sladoleda in trdili, da povzroča sušico in smrtno nevarne pljučnice.

## Avto osvaja Latinsko Ameriko

Čprav sodijo latinsko-ameriške dežele med dežele v razvoju, je zanje vsekakor zanimivo, kako močno je tam razširjena avtomobilska industrija. Po podatkih, ki so bili objavljeni za leto 1966, je ta industrija v latinskoameriških deželah dosegla nov rekord: izdelala je pol milijona avtomobilov. Na prvih mestih so Brazilija, Argentina in Mehika, naglo pa se ta indu-

strijska panoga razvija tudi v Čilu, Peruju in Kolumbiji. Sploh je postala latinsko-ameriška celina prizorišče hudega konkurenčnega boja med svetovnimi avtomobilskimi tovarnami, ki so v enem samem letu vložile na tem področju okoli 100 milijonov dolarjev. Nadaljnje investicije v avtomobilsko industrijo pa naj bi dosegle skupno vrednost skoraj 300 milijonov dolarjev.

V Braziliji, Mehiki, Peruju in Čilu gradijo nove avtomobilske tovarne. Ameriški Ford gradi tovarno v Braziliji, francoske družbe pod vodstvom Renaulta so si izbrale Peru in Čile, medtem ko je nemška tovarna VW namenila več kot sto milijonov dolarjev za investicije v Braziliji, kjer hoče letno proizvodnjo dvigniti na 200 tisoč motornih vozil.

Medtem pa se je partizan Črt že spuščal z visokega hrasta. V roki je kot znamenje stiskal belo krpo in vzkliknil: „Tovariši, Jaka je že na poti; kmalu bo tukaj. Še kar urno jo krevsa, stari jazbec.“

„Bi te že nakrevsal, Črt, če bi te slišal. Samo z brki migne, pa te ni nikjer več,“ se je pošalil eden izmed borcev. Črt je iz previdnosti raje umolknil. Tovariši bi si iz nagajivosti morda še privoščili šalo, da bi prišlo Jaki na uho. Njegove dolge in lopataste roke pa so bile brčkone kaj trde.

Ko je Jaka končno prisopihal do kapelice, so mu znojne kaplje visele že prav na koncu povešenih brk. „Hudimana, sem hitro hodil, kaj. Ej, sami mladi ste zbrani, pa se še kosam z vami.“

„O, to pa to, Jaka,“ se je oglasil doktor. „Sedaj pa najprej povej, kako je v vasi.“

Jaka se je odkašljaj, krepko izpljunil in dejal: „Tovariši, vse je že varno. Z akcijo pa ne smemo odlašati, glavbar bo v kratkem premeščen. Nacistični privrčenci mu menda pripravljajo posebno slovo.“

„Prav,“ je zamišljeno odgovoril zdravnik. „Pojdimo v lopo, tokrat zadnjič; nevarno postaja. Raztepite se in pridite iz raznih smeri, Jaka, ti pa pripravljaj uniformi za Srečka in Črta, izbrali smo ju za akcijo.“

Partizani so drug za drugim izginili v goščavi. Srečko in Črt, mladostna in drzna, sta le s težavo krotila svojo neugnanost. Med prvimi sta se prihotopila v lopo. Ko je prišel še zdravnik Ivo, sta si že smeje ogledovala in zavijala uniforme. Zdravnik je stopil k mladima borcema in ju potrepjal po ramenu. „Tovariša, pazita se. Sodbo je izrekla naša ljudska oblast, akcija mora uspeti. Zadnje dni smo utrpeli že nekaj izgub. Poiščem vaju v skrivališču v meslu, tam v „Benetkah“.“

„Nič strahu, tovariš doktor. Stvar sva do podrobnosti premislila, ne more nama spodleteti,“ je odvrnil Črt, ki mu je odločitev štaba še podkrepila zavest.

„Nemško znava; Črt sicer bolj po domače, pa bova kljub temu prava rajhovca,“ se je razigrano oglasil Srečko.

Jaka je med ropotijo izbrskal aktovko, si jo strokovnjaško ogledal, zadovoljno pokimal in jo izročil Črtu. „Za uniformi, da ju bosta spravila vanjo. Za te cunjje je še preimenitna; sicer pa dijaki menda nimajo boljših.“

„O, seveda, Jaka, imajo jih že, le ti si jih bolj malo videl, kaj?“ ga je podražil eden izmed borcev.

Jaka se je ozrl po skupini in iskal jezikača. Brki so se mu malce povsili. „Ti glej, da še tebe ne stlačim vanjo.“ Pritajen smeh je sprejel njegovo ne preveč resno mišljeno grožnjo.

„Jaka,“ je ogovoril doktor starega borca, „z nekaj tovariši poberejo stvari. Lopo zapuščamo za vedno, preden nas dobijo Nemci. Ostali pregledite orožje in pohižite. Dobimo se v bazi, od tam pa v hribe, v taborišče. Nova porazdelitev po četah bo.“

Borci, vedno željni novic, so pričeli ugibati, kakšna usoda je komu namenjena: mitraljezec, tiha želja vseh, ali bombaš, kdo ve?

„Vidva pa brž pot pod noge!“ je Jaka opomnil Črta in Srečka. Neizrečena želja — Srečno! — ju je spremljala, ko sta jim uhajala iz vida. Kmalu za njima je odšel tudi doktor s tovariši, ki so bili oprtani z raznovrstnimi stvarmi, katere so doslej skrivali v lopi. Previdno so hodili; nič ni ušlo njihovim vajenim očem. Naglo so hodili po stezi, ki je vodila na drugo stran gozdnatega hriba. Megla, ki se je počasi vlegla preko polj in je obetala sončno jesensko jutro, je skoraj zakrila razgled.

ljudje na svoji zemlji

VLADO FIRMO

### 4. nadaljevanje

Partizani so bili s pomočjo vaščanov skrivaj odnesli mrtvega tovariša in ga pokopali v mladem smrekovem gozdičku; na njegov grob so zasadili mlado lipo. Tako je nenehno šumenje mladega vetra oživljalo spomin padlega borca.

Ob zapuščeni in že skoraj počrneli kapelici, ki ji dolga leta niso prizanašali dež, veter in poletna vročina, je prvi jutranji svit pozdravil zdravnik Ivo, Srečka in tovariše. Stali so pod košato bukvijo na robu gozda in zrli na prebujajočo se vas. Iz dimnikov vaških hiš se je vil rahel modrikast dim. Srečko si je z roko zastiral oči, ko se je oglasil zdravnik:

„Vsak čas mora priti. Gotovo je opazil naše znamenje.“

Res se je v rahli megli, ki je še ležala nad vasjo, prikazala človeška postava. Kaj urno jo je ubirala po položni v zpetini, se kdaj pa kdaj ustavila in se ozirala nazaj. Bil je brkati partizan Jaka, vedno točen kot ura. Oblečen je bil v kmečko obleko, na glavi pa je imel star zamaščen klobuk. Z velikim rdečim robcem si je obrisal čelo in sam pri sebi dejal: „Aha, so že tam. Še malo pospešim; le te že nekoliko stare kosti me nočejo več prav ubogati. Toda že bo, že bo!“

# Izhod iz zagate

Vedno spet se zgodi, da je pomladi na trgu z živino vse narobe. Povpraševanje za mesom je v tem času v deželi in tudi drugod v fazi prehodnega popuščanja, ponudba pa je večja kot v poletnih in zimskih mesecih. Da spričo tega cene za klavno živino padajo, je samo naravna posledica zakona, po katerem se cena vedno ravna po povpraševanju in ponudbi.

Največje zlo pomladanske prekomerne ponudbe klavne živine je velika neizenačenost njene kvalitete. Vzrok te neizenačenosti so tisti kmetje, ki z zalogami zimske krme še vedno ne znajo računati in ki še vedno nočejo vzeti na znanje, da se mora število živine ravnati po količini in kvaliteti pridelane krme, ne pa dnevni obroki po številu goveje črede. Navadno gre pri tem za iste kmetovalce, ki jim je izdatno gnojenje travnikov še vedno postranska briga in katerim je tudi še vseeno, kdaj kosijo in kako spravljajo oz. konzervirajo krmo za zimo. Proti pomladi imajo ti kmetje sicer napolnjen hlev, toda vse prenašlo jim pojemajo zaloge sena in silaže, če jo sploh imajo. Ker morajo spričo tega čredo zmanjšati, ponujajo goveda prekupčevalcem in mesarjem ne glede na to, kako so opitana ali so že zrela za zakolj. Ker mesarji in prekupčevalci po stari navadi klavno živino plačujejo na primerih najslabših goved, se potem začne polomija, ki je ne občuti le vas, marveč kmetje širše okolice, ja cele doline.

Drugo zlo je v tem, da se še marsikateri kmet ni spoprijaznil z dejstvom, da se je položaj na trgu s klavno živino bistveno spremenil. Še pred dobrimi 10 leti na avstrijskem trgu domača ponudba klavne živine ni zadoščala, da bi krila povpraševanje po mesu. Tedaj je bilo mogoče prodati vsako živinčino in so bile pravzaprav samo cene vzrok negodovanja. Danes je to drugače. Lani smo n. pr. iz naše države izvozili 134 tisoč goved, s Koroške pa 11.000, kar je skoraj tretjina koroške letne ponudbe klavne plemenske živine.

Kakor je to razveseljivo, tako postaja tudi problematično. In to vedno bolj. Prvič nas naraščajoča odvisnost od izvoza živine sili k soočenju s konkurenco drugih vveznih dežel in držav, drugič se moramo ravnati po zahtevah, ki jih ima v pogledu na meso tamkajšnje prebivalstvo, tretjič pa se moramo ravnati po cenah na tamkajšnjem trgu z živino. V teh okoliščinah pa postaja resnica, da je produrirati lahko, prodajati pa vedno težje, čedalje bolj očitna.

Ta resnica postaja posebej očitna za kmečke obrate, ker so po načinu reje in pitanja ter vnovčenja klavne živine v marsičem na slabšem od velikih posestev in farm. Na slabšem zaradi tega, ker je treba po navadi obleteti najmanj 10 vasi, če že ne ob-

čin, preden je mogoče na mah zbrati partijo — recimo — 100 pitanih bikov, ki jih ima specializirana farma na enem mestu na razpolago. Druga težava je v neizenačenosti njihove kvalitete, kar zbija povprečno ceno celokupne partije in tudi še naslednjih. K obema se pridružujejo še visoki stroški prevoza, preden je partija zbrana in preden jo inozemski kupec prevzame.

Vse to pa gre na račun odkupne cene pri kmetu. Izhod iz te zagate in razbremen-

## Črvivost prašičev povzroča veliko škodo

Črvivost ali glistavost prašičev je nevšečnost, katere obseg je med kmetovalci še vse premalo znan in katere gospodarsko škodo vse premalo upoštevamo. Ta škoda je večkrat tako velika, da se reja pujskov in pitanje prašičev, ki sta v pogledu na rentabilnost itak čedalje bolj na meji, marsikje ne izplača več. Plemenske svinje niso zdrave, veliko pujskov krni v rasti, pitanci pa se ob drugače najbolj odgovarjajoči krmi slabo redijo. Namesto da bi bili v šestih mesecih zreli za zakolj, jih je treba krmiti tudi nekaj tednov delj, ne da bi dosegli ustrezno težo in ne da bi s tem dosegli kvaliteto, ki jo želimo in ki jo trg zahteva. Ob dragih stroških reje in pitanja je potem izkupiček globoko pod povprečjem.

V črevesju prašičev in v njihovem želodcu zasledimo pri zakolju tudi do osem različnih zajedavcev: v tankem črevesju tri, v debelem črevesju tri, v želodcu pa dve. Nadaljne vrste zajedavcev v obliki glist zasledimo lahko v pljučih in mišičevju. Kakšno škodo ti zajedavci lahko povzročijo, kažejo poizkusi, ki so dokazali, da že okoli 30 velikih glist v prebavilih prašiča povzročijo za polovico slabše priraščanje. Druge preiskave prašičev pa so pokazale, da so imeli mladi prašiči v 4 mesecih starosti v sebi tudi po 10.000 različnih zajedavcev.

Ti zajedavci se razmnožujejo s pomočjo jajčec ali ličink, ki so pred zunanjimi dražljaji zaščitene s posebnimi kožicami. Ličinka velike svinjske gliste je v jajčecu tako zaščitena, da še po 4 do 5 letih lahko okuži gostitelja, če jo le-ta dobi v prebavila. Druge vrste zajedavcev se pri razvoju poslužujejo ličink, ki se gibljejo v svinjakihi po zidovju, pridejo v kori-

tev tako kmeta, kakor tudi prekupčevalca in izvoznika prekomernih stroškov, ki nastanejo na poti med kmečkim hlevom in klavnico, je samo in edino v skupnostih ali krožkih za pitanje in vnovčenje goveje živine, ki v sodelovanju s kmetijsko pospeševalno službo kmetijske zbornice in — na Koroškem — z oddelkom za promet z živino Raiffeisenove zveze skrbijo

- za primerno rejo in pitanje telet in goved za dopitanje,
- za oskrbo pitališč s potrebnim številom primernih telet in goved za dopitanje,
- za časovno in kvaliteto izenačeno ponudbo klavnih goved tekom leta in
- ki kupcem pravočasno posredujejo za prodajo in zakolj pripravljena goveda.

To je sodobna pot reje in pitanja, pa tudi vnovčenja goveje živine na kmečkih posestvih. Brez te poti probleme rentabilnosti pitanja in vnovčenja goveje živine v deželi skoraj ne bomo mogli rešiti. Stopiti na to pot pa je v prvi vrsti stvar kmetov samih in njihovih krajevnih združenj, potem potrebna pomoč ne bo izostala.

ta, najdemo pa jih tudi na vlažnih pregrajah, na tleh, v kanalih, na blatnem hodniku, na gnojiščih, na zemlji in v travi. Nekatere vrste zajedavcev imajo takšne ličinke, ki na nežnih delih kožo pujskov lahko prevrtajo in s pomočjo krvnih obtočil pridejo v prebavila.

Ena sama samica velike gliste izloči v enem dnevu pri prašičku do 1.400.000 jajčec, ostale vrste zajedavcev pa od 4000 do 15.000. Preiskave blata so pokazale, da je v enem samem gramu lahko tudi po 60.000 zajedavčevih jajčec. Jajčeca in ličinke so zelo odporne proti vsaki vrsti temperature, proti kemikalijam ter proti moči in suhi v hlevu. Z navadno hlevsko higieno jim skoraj ni mogoče priti do živoga. Tudi s pripravki, kakor je to Piperazin, jim ne moremo priti docela do živoga. To vendar ne pomeni, da se brejim svinjam in pujskom pred odstavitvijo ali prodajo ne izplača dati ustrezno količino Piperazina. To naj tudi ne pomeni, da po vsaki dozi Piperazina hlevov ni treba temeljito očistiti in da ni treba skrbeti, da bodo svinjaki očiščeni, preden pride v nje nova partija pujskov na pitanje.

Vse to je zelo potrebno. S Piperazinom in z temeljitim stalnim razkuževanjem svinjakov kljub trdoživosti zajedavcev veliko pripomočemo k njihovi omejitvi, s tem pa tudi k uspehu reje in pitanja. Oboje je prvi korak boja proti njim. Kjer pa oboje ne pomaga več, tam je potreben živinozdravnik in preiskava blata, zatem pa ustrezno zdravljenje oz. odpravljanje glist. Čeprav so tozadavni pripravki dragi, se vendar še vedno izplačajo. Poizkusi so pokazali, da zdravljenje ni le povrnilo stroškov za te pripravke, marveč je izkupiček na pitanca povečalo za 50 in več šilingov.

## Kmečka družina kot potrošnik

Mesto kmetijstva in kmečkih ljudi v družbenem razvoju naše države se zadnja leta močno spreminja. Kmečka družina, ki je skozi stoletja kmetovala in pridelovala skoraj zgolj za svojo samoskrbo z živili, oblačili in orodjem, postaja čedalje večji potrošnik industrijskega blaga. Za leto 1966 je agrarno-gospodarski inštitut vveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo ugotovil, da je od skupnih stroškov kmetijstva odpadlo 59 odstotkov na stvarne stroške, na osebne pa le še 41 odstotkov. Sedem let prej so stvarni stroški znašali še 52,7 odstotka, osebni pa 47,3 odstotka.

Stvarni stroški oz. izdatki kmetijstva pribajajo takorekoč v celoti v prid industriji, obrtništvu in trgovini. Tako je po istem pregledu avstrijsko kmetijstvo leta 1966 investiralo v stroje in poslopja 8 milijard šilingov. Za vzdrževanje strojev je izdalo 1,4 milijarde šilingov, za nafto, benzin in električno energijo 1,16 milijarde šilingov, za mineralna gnojila pa 1,5 milijarde šilingov.

Neupoštevajoč izdatke za živila, oblačila in druge osebne potreščine je s tem kmetijstvo leta 1966 preko 12 milijard šilingov dohodkov za svoje pridelke dalo v prid razvoja industrije, obrti in trgovine, končno pa tudi v prid prebivalstva, ki ga zaposluje. Od teh izdatkov in izdatkov za živila, oblačila in druge potreščine pa niso imeli korist le posamezni predeli, marveč celotno območje države. Kmetje so po vsej državi precej enakomerno razdeljeni, od njih imata korist obrtništvu in trgovini najmanjše podeželske občine. Tam sta večkrat od kmetov najbolj odvisni.

V zadnjih letih ni le narasla vloga kmečkih ljudi kot potrošnikov in odjemalcev izdelkov industrije in obrti ter blaga trgovine. V enaki meri je narasla tudi njihova vloga kot proizvajalci. Leta 1959 so namreč od svojih pridelkov postavili na trg 83,8 odstotka, leta 1966 pa že 88,1 odstotka. Tudi pri teh pridelkih živilska in druga predelovalna industrija ter trgovina veliko zaslužijo, mnogokrat več kot kmetje sami. Razlika med odkupnimi cenami kmetijskih pridelkov in tržnimi cenami izdelkov iz njih je najzgovornejši dokaz te trditve.

Spričo naraščajoče vloge kmetijstva in kmečkih ljudi v družbenem gospodarstvu bi bilo samo po sebi razumljivo, da bi morali industrija in trgovina vsestransko skrbeti in pomagati, da bi kmečki ljudje svojo kupno moč obdržali in povečali. Žal njima to večinoma ni v potrebni meri razumljivo. Gonja, ki proti kmetijstvu in kmečkim ljudem prihaja zadnje tedne prav s strani industrije in trgovine skoraj kaže, da kmetijstvo ne smatra za enakovrednega gospodarskega partnerja. Seveda pa utegne to njima enako škodovati kot kmetijstvu in kmečkim ljudem. Blaginja je nedeljiva ali pa je ni.

Medtem ko so se partizani vzpenjali po strmi stezi, je po poljski poti, ki je v loku obšla hrib, prikolesaril nemški orožnik. Počasi je vozil in se zdolgočasno oziral na vse strani. Zdajci je presenečen obstal. Opazil je nejasne obrise postav, ki so oprtane in sklonjene naprej izginjale proti gozdovom. Posvetilo se mu je v glavi: partizani! Da bi pohitel za njimi in oprezoval, ni imel poguma. Pognal je staro kolo, da je cvililo in poskakovalo po kotanjanji stezi. Želodec mu je silil navzgor. Mudilo se mu je v županstvo.

V svoji pisarni je sedel župan in si zamišljeno podpiral glavo. Prav nič prijetno se ni počutil. Sam pri sebi je modroval: „Tukaj nisem prav nič več varen; partizani prihajajo celo v vas. Doma pa sem bil med svojimi. Kar nazaj se bom preselil. Županovanje mi prinaša same skrbi in težave. Da, tako bom napravil.“

Prestrašen je skočil pokonci, ko je skozi odprta vrata planil v pisarno zadihani orožnik. „Gospod župan, partizani, partizani!“ je vzkliknil in skočil k telefonu. Medtem ko je orožnik telefoniral svojemu poveljstvu, je župan ves tresoč se od strahu zrl vanj, ne da bi popolnoma razumel, za kaj pravzaprav gre. Končno se je toliko pomiril, da je prijel orožnika za komolec in zagodrnjal: „Tak povejite že vendar, kaj pomeni vse to? Župan sem, razumete!“ Orožnik je posmehljivo pogledal našopirjenega župana in dejal: „Seveda, seveda, gospod župan. S kamionom pride takoj policija. Obkolili bomo lopo sredi vaše vasi. Gotovo so še partizani v njej. Polovili jih bomo in zopet boste brezskrbno živeli, gospod župan.“ Pozdravil je in odšel. Župan pa je osupel in ves rdeč v obraz zrl za odhajajočim.

Po široki mestni ulici je že ropotal velik vojaški kamion, poln policije. Pod stoletno lipo na križišču jih je čakal orožnik, da jih popelje k lopi.

Borci, ki so se le težko poslavljali od lope, katera jim

je dolge mesece nudila varno zavetje, so še enkrat prebrskali vse kote, da ne bi morda kaj pozabili, kar bi lahko porabili Nemci ali pa bi jih pripeljalo na njihovo sled. Marko, kmečki fant z Dolenjske, je pogledal svojo brzostrelko, ki jo je zaplenil nekemu nemškemu financarju. Skrbno je očistil orožje in z roko rahlo podrsel po črni, svetleči se cevi, kot da bi se bal, da te svoje zveste spremljevalke ne bi prijel pretdro. „Bo,“ je zadovoljno ugotovil in svetlo pogledal tovariše, ki so prav tako skrbno pregledovali svoje orožje. „Tovariši, pohitimo. Megla se že vleče, lahko bomo neopazno izginili. Le škoda, da je ne moremo zasoliti gospodu županu; neko plačilo bi vendar moral dobiti, kot najemnino za lopo.“

Smeje so borci sprejeli njegovo željo. „Ne bo nam ušel, ne!“ ga je potolažil eden izmed njih. „Tako, nared smo.“

Nenadoma so svi prisluhnil. Vznemirilo jih je lomaste nje in šumenje, ki ga je kdaj pa kdaj zmotil top udarec, kot da bi kdo padel. Res si je skozi široko koruzno polje, ki je z zadnje strani obdajalo lopo, z vso naglico utiral pot kurir Peter. Bil je ves razpraskan in moker od potu. Polomljena stebila, na katerih so bili še storži, ki jih nihče ni obral, so hrešče padala na vlažno zemljo.

Kurir Peter, ki je še vedno opravljal službo občinskega sluga, je v pisarni spravil v torbo uradno pošto in tako slučajno slišal orožnikov telefonski razgovor. Skoraj otrpnil je od presenečenja, toda hladnokrvnost se mu je hitro spet povrnila. Vrgel je torbo po tleh, stlačil pisma v žep, odprl okno in skočil na vrt za občinsko hišo. Kot maček je preplezal ograjo in stekel, kolikor so ga nesle noge, proti zgornjem koncu vasi, kjer je stala lopa. Pot se mu je zdela dolga kot še nikoli prej. Vedel je, da se nikdar več ne bo vrnil k županu; „prismuknjeni butec“ ne bo več raznašal pošte po nemških uradih.

Lasje so mu vihrali v vetru. Stiskal je pesti in sopel: „Da bi le pravočasno prišel, moram moram! Tečem za tovarišem!“ V prsih ga je peklo. Spolikal se je, padal, se pobiral in spet tekel naprej odprtih ust, da mu je slina pršila v obraz kot konju.

Brez diha je priteknel do lope. S pestmi je poropotal po steni. Stara vrata so se škripaje in s treskom odprla. Skoraj padel je borcem pred noge; komaj so ga ujeli. Ves zabuhel v obraz je nekaj grgal.

„Umiri se, Peter, umiri!“ so mu šumele po ušesih besede tovarišev.

„Nemci prihajajo!“ je končno izdaval.

Dva oborožena partizana sta takoj skočila iz lope in stekla okoli nje. Nekaj časa sta strmela v meglo, ki se je pričela prav počasi dvigati. Vse je bilo mirno. Vaška cesta je bila še prazna; brnenja avtomobila še ni bilo slišati. „Prišli bodo, prav gotovo so že na poti. Pričakamo jih,“ je dejal eden izmed borcev. „Grem v lopo, tu počakaj, pripravimo jim dobro zasedo. Kar tako jih ne bomo pustili, zelence.“ Obrnil se je in odšel v lopo.

Ko je Peter tovarišem na kratko obrazložil vso stvar, se je tudi Marko, ki je prevzel vodstvo skupine, odločil za zasedo. Bližnja koruza in gosto grmičje je bilo prav primerno. V naglici so prelehtali načrt in brž pripravili zasedo. Vsak je imel določeno mesto in nalogo. V lopi pa so pustili lepak, ki naj bi ostal Nemcem v spomin.

Dobro skriti so nestrpno pričakovali Nemce. Pot za umik ni bila težka; med polji se bodo zlahka prebili do podnožja gore. Le na obkolitev so morali paziti.

„Streljajte šele na moj ukaz!“ je opozoril Marko in stisnil brzostrelko.

(Nadaljevanje sledi)

JAROSLAV HAŠEK

## Nesrečni tat Šejba

Tat Šejba se je čez noč znašel zaprt v hiši številka 15. Bil je strokovnjak za tatvine na podstrešjih in z današnjim dnevom, oziroma nočjo, je začel svoj „posel“ v tej bogati mestni četrti. Doslej se je mučil v revnejšem delu mesta in plen je bil reven: dva predpasnika, tri spodnja krila in od moljev naštrta ruta. Sodnijska cena za te reči je bila šest mesecev, Jud pa mu je za vse skupaj plačal samo eno krono.

Šejba se je v kleti naslanjal na vrata in poslušal. Hišnica je ugasnila luč, zaprla vrata in odšla. Po vsem sodeč je bila mlada, ker je po tistem pela. Šejba je sodil, da je to dobro znamenje. Popoldne je bil srečal voz z mrvo. Tudi dobro znamenje. Videl je dimnikarja in mu poslal poljub. To prinese srečo. Zdaj je potegnil iz žepa steklenico ruma in dobro potegnil. To je bil navadni rum, iz revne četrte. Tukaj bo vse kaj drugega. Dopoldne si je bil ogledal novo delovno področje in videl, da je stopnišče do prvega nadstropja pokrito s preprogo. Torej stanuje v hiši premožen sloj in bo marsikaj na podstrešju. Recimo — pernice, obleke. Svoje sanje o sreči je Šejba poplaknil z novim požirkom ruma in se usedel na kletno stopnico. Bil je truden, kajti popoldne okrog štirih so ga po obrežju reke podili stražniki. Šlo je za ročni voziček, ki je brez varstva stal na ulici. Komaj ga je odpeljal nekaj korakov, je že moral zbežati. Ušel je, hvala bogu, toda počutil se je kot prebičan. Res ni pravice na svetu. Na vasi te lovi žandar, v mestu policaj! Šejba je vzdihnil in spet potegnil iz steklenice.

V hiši sta kraljevala mir in tema. V prikletju ni bilo ne vroče ne hladno, vendar se je Šejba stresel od mraza, ko je njegov vzdih jeknil menda vse do tretjega nadstropja. Kaj če ga dobijo? Eh, če bi ga ujeli vsaj šele pred zimo! Nekaj zim je že preživel v zaporu. V nekaterih kaznilnicah imajo zdaj že celo centralno ogrevanje. Človeku je toplo, naj se kar precej, le žganja pogrešaš. Cigarete še kako stakneš.

V kleti je zamijavkalo. Šejba je že imel na jeziku: „Muc, muc!“ vendar se je premislil. Zakaj bi se brez potrebe spuščal v nevarnosti!

Poslušal je, kako onkraj vrat hodi mačka. Zdaj je skočila na premog in kup se je hrupno sesul. Zlodjeva mačka! Rogovili in ljudje na ulici bodo še pomislili, da je v kleti razbojnik.

Šejbu je bilo neprijetno, da bi ga obtožili vloma v klet. Saj klet lahko okraje vsaka neroda, toda krasti na podstrešju!...

Nejevoljno se je pomaknil in v žepu so mu zarožljali odpiralci. Mačka za vrati se je ustrašila, skočila in prevrnila neko težko reč. Hrup je odjeknil po vsej hiši.

Šejba se je skrčil in poslušal. Hrup je počasi utihnil. Ni bilo nobenega glasu.

Potegnil je iz steklenice. Če ga že dobijo, naj bo steklenica prazna!

Na vratih je zapel zvonec in hišnik je šel odpret. Šejba je zatajil dih.

„V kleti sem slišal hrup,“ je rekel neki glas na hodniku. „Kot da se potikajo tatovi.“

„Ne, ne, gospod svetnik,“ je odgovoril hišnik. „To so mačke. Vsako noč počno v kleti tak cirkus. Pod streho pa so še huje, kot bi se vrage ženili.“

Šejbu se je odvalil kamen od srca. V hiši je vse potihnilo. Malo bo še počakal, potlej pa se odhitopil na podstrešje in pobral, kar bo kaj vredno. Zjutraj, ko bodo odprli glavna vrata, bo pa smuknil na ulico. Stražniki so tedaj še redka prikazen. Z denarjem od prodanih stvari bo plačal stanovanje in hrano.

Pretegnil se je, si sezul čevlje, srknil rum in pobožal steklenico — spremlja ga že na tretji ekspediciji. Morebiti bodo na podstrešju pernice.

Perje ima zdaj precejšnjo ceno. Izmolil je še očenaš pa potihno odšel v prvo nadstropje.

S čevlji v roki se je previdno ustavil na vsaki stopnici. Človek ne sme riskirati! Tipal je po ograji in dotikal neka vrata. Aha, ograja je levo. Potipal je in spet dotikal vrata. Zapel je zvonec. Ojej, po nesreči je pritisnil na gumb. Noge so mu odpovedale, ni se mogel premakniti. V temi so se odprla vrata, neka roka ga je pograbila za ovrtnik in potegnila v stanovanje. V grozljivi temi je Šejba zaslišal preteč ženski glas:

„Dihni vame!“

Šejba je dihnil. Neusmiljena roka ga je še naprej držala za ovrtnik.

„Zdaj se naceaš že z rumom!“ je spet rekel strahoten glas.

„I seveda,“ je odgovoril Šejba, „saj druge pijače si ne morem privoščiti.“

„In potem moraš lokati vse od kraja, nazadnje pa se nalivati že z rumom. Res lep predsednik senata!“

Roka strašne ženske mu je pripeljala zaušnico.

Aha, si je mislil Šejba, ima me za predsednika senata. Piše se Dorn in me je nedavno obsodil.

„Prosim vas, prižgite luč,“ je zaprosil Šejba.

„Tako — še luč naj prižgem, da bo videla tudi služkinja, kako predsednik senata prihaja domov pijan kot krava!“ je zavpila ženska. „In povej no, lopov, zakaj me vikaš? Kristus, tako je pijan, da vika svojo lastno ženo, ki reva čuje do polnoči in ga čaka. Kaj pa imaš v roki?“

„Čevlje, milostljiva,“ je zajecjal Šejba in spet prestregel zaušnico.

„Jezus, zdaj mi pravi še milostljiva! Ima me za trapo in prismodo.“

Šejba je pod nosom začutil njeno roko.

„Ti tolovaj, kje pa imaš svoje dolge muštace? Poglej no, ta kriminallec se je še obril, gladek je kot otroška ritka. Ubila te bom, bog mi je pričal! Zato si torej hotel, naj prižgem luč. Misliš si, cigan, da se bom ustrašila

in omedlela, ti pa boš zginil v sobo in se zaklenil.“

Šejba je začutil, kako mu po hrbtu padajo pesti.

„Predsednik senata, izgledaš pa kot robijaš! Kaj imaš na betici?“

„Kapo,“ je boječe povedal Šejba.

„O mati nebeška! Tako se našre, da izgubi cilindar potem pa nekje kupi kapo. Morda si jo celo ukradel?“

„Ukradel, res,“ je spokorno priznal Šejba.

Nova zaušnica. Potem je ženska pahnila Šejbo na hodnik, da je tebebnil na nos, in zaklenila za njim.

„Tako! Do jutra boš čepel na hodniku. Naj vidi vsa hiša, kakšen ničvrednež je predsednik senata Dorn!“

Hvala bogu, srečo imam, si je mislil Šejba, ko je šel po stopnicah v drugo nadstropje. Le čevlje je po nesreči pustil v predsednikovem stanovanju.

Počasi se je pritihtopil v drugo nadstropje in se zadovoljno oddahnil. Zdajci pa ga je pri vratih zgrabila neka roka in potegnila v predsobo. Tema je bila še hujska kot prej spodaj. Brez uvoda je dobil zaušnico in ženski glas mu je ukazal:

„Poljubi mi roko!“

Poljubil jo je.

„Kje imaš čevlje?“

Šejba je molčal. Roka, ki jo je malo prej poljubil, mu je otipala boso nogo. Potem je dobil tak sunek v hrbet, da mu je zamigljalo pred očmi, glas pa je zarenčal:

„Tako torej! Preiskovalnega sodnika doktorja Pelaša ni sram, da se bos priklati domov k svoji ženi. Kje imaš nogavice, antikrist?“

Šejba je molčal in premišljal. Doktor Pela ga je zadnje zasliševal.

„Kje imaš nogavice, baraba?“ je spet zaslišal vprašanje.

„Še nikoli jih nisem imel.“

„Aha, zdaj spreminjaš še glas, ti razbojnik, in sploh ne veš, kaj čvekaš!“

Ženska ga je stresla in Šejbu so iz žepa padli odpiralci.

„Kaj pa je to?“

„Vitrihi za podstrešje,“ je obupano povedal Šejba.

Komaj je to izrekel, je že zletel na hodnik, ključki pa za njim.

„Kar zunaj bodi, prasec! Nažre se, da se bog usmili!“

Šejba je hotel pobrati odpiralce, toda nekdo ga je zgrabil za roke, ga mikastil in vpil:

„Groza! Vznemirja vso hišo! Napije se kot goba, potlej pa rine na tuj vrata. Le kaj si bo mislila o tebi gospa doktorja Pelaša?“

In nova ženska roka ga je po-

### izberite tudi vi!

- Fjodor M. Dostojevski: **BESI**, roman velikega ruskega pisatelja, 916 str., pl. 104 šil.
- Branko Čopič: **LJUBEZEN IN SMRT**, zbirka črtic iz zadnje vojne, 488 str., pl. 85 šil.
- Dragoslav Nikolič-Micki: **JUDEŽ NI IZDAL BOGA**, roman o iskanju ljubezni in sreče, 400 str., pl. 52 šil.
- Aleksej N. Tolstoj: **PETER VELIKI**, zgodovinski roman iz carske Rusije, dve knjigi skupaj 840 str., pl. 76 šil.
- Miško Kranjec: **UKRADENA LJUBEZEN**, zbirka novel iz življenja gorskih kmetov, 236 str., pl. 48 šil.
- Hans Kades: **HIŠA LEPIH SANJ**, roman o pariških modnih hišah, 260 str., ppl. 67 šil.
- Jean Lee Lathan: **SREČNO, KAPITAN BOWDITCH!** roman iz zgodovine ameriškega pomorstva, 280 str., ppl. 40 šil.
- Hans Fallada: **KDOR JE NEKOČ JEDEL IZ PLOČEVINASTE SKLEDE**, roman iz življenja zapornikov 520 str., polusnje 86 šil.
- Ilf in Petrov: **DYANAJST STOLOV**, humoristično-satirični roman, 312 str., pl. 24 šil.
- Alfred Döblin: **HAMLET ALI DOLGA NOČ GRE H KONCU**, pretresljiva izpoved sodobnega človeka, 520 str., pl. 108 šil.
- Marjan Kolar: **PRAZNO NEBO**, zbirka novel iz sodobnega življenja, 176 str., br. 13 šil.
- Maurice Druon: **VELIKE DRUŽINE**, roman visoke francoske družbe, 388 str., ppl. 78 šil.
- Jože Knaflič: **IZDAJALEC GOGO**, povest iz časov bolgarskih vstaj proti Turkom, 198 str., kart. 22 šil.
- Milan Guček: **POČAKAJ DO PRIHODNJE POMLADI**, zapiski iz osvobodilne vojne na Primorskem, 272 str., pl. 44 šil.

Posamezne knjige lahko naročite v knjigarni

„naša knjiga“, celovec, wulfengasse

### za dobro voljo

Skopuh povabi znanca na kosilo, ker ga je skušal pri neki tožbi pridobiti zase. Jedla sta le zelenjavno juho in sir. Ko sta poobedovala, je skopuh vzdihnil:

tegnila skozi vrata na drugi strani hodnika, ga odvela skozi predsobo v salon in pahnila na divan, potem pa zaklenila za njim. Šejba je slišal, kako kriči:

„Fej te bodi! Naj bi te videl gospod načelnik! Krasnega blagajnika imam, bi si mislil. Za kazen boš spal na divanu!“

Čez četrtr ure je Šejba odklenil vrata pa zbežal iz nesrečne hiše kot da mu gori za petami...

„Prijatelj, zelo me je veselilo, da sem bil z vami! Kdaj bova spet skupaj kosila?“

„Če je le mogoče, takoj,“ odgovori lačni gost.

Sodnik: „Ali imate tehtne dokaze o nezvestobi svojega moža?“

Urška: „Tehtne! Prosim, saj je priznal, da ni oče mojega sina.“

„Kako imenujemo mnogoženstvo v drugo besedo?“

„Poligamijo, gospod profesor.“

„Dobro! In kako zakon z eno ženo?“

„Monotonijo.“

Martin, ali mi hočeš narediti uslugo? Danes popoldne imam sestanek z Minko, veš, prvi sestanek. Ali ne bi hotel iti z menoj?“

„Ali si nor? Saj vama bom vendar odveč!“

„Nasprotno! Ko bo tebe videla, bom jaz imel več uspeha pri njej.“

Binček presunljivo dviguje roko. „Kaj pa je?“ ga vpraša učiteljica.

„Moral bi iti ven.“

„To boš opravil v odmoru, sedaj pa raje poslušaj.“

Cez nekaj časa se oglasi Borči.

„Ali smem odpreti okno, prosim?“

„Smeš.“

Borči odpira okno in reče:

„Binčeta bi pa prej verjetno le lahko spustili ven.“

Učiteljica: „Mihec, barometer je padel. Kaj lahko sklepamo iz tega?“

Mihec: „Iz tega lahko sklepamo, da žebelj, na katerem je barometer visel, ni bil dobro zabit.“

„Včeraj bi bila morala sprejeti v službo novo pomočnico.“

„In je nisi?“

„Ne, ker je prevelika za našo moderno kuhinjo.“

Bodoča tašča: „No, kako vam je tehnika večerja?“

Bodoči zet: „Izvrstno! Priznati moram, da še nikdar nisem tako imenitno večerjal.“

Najmlajši brat zaročenke: „Mi tudi ne!“

Upnik: „Lepo vas prosim, saj vendar ne morem vsak dan sem hoditi in vas opominjati!“

Dolžnik: „To je res. Pa pridite odslej vsako sredo, če vam je prav!“

## Zgledi vlečejo

Ura je odbila devet. Direktor si je nadel očala, pogledal komercialnega, ki je sedel pred njim in ga očetovsko vprašal:

— Poklical sem vas, da bi se pogovorila o vašem prihajanju v službo. To je pravi škandal.

Komercialni je zakašljal, da bi pridobil na času.

— Jaz... — je rekel, — ...jaz zaradi objektivnih razlogov ne morem prihajati pravočasno.

— Kakšni so ti objektivni razlogi?

— Različni. Ne bi vas hotel zadrževati z njimi.

Gotovo imate veliko dela.

— Da, imam ga — s takšnimi kot ste vi, je pomenljivo odvrnil direktor. — Toda poglejmo spisek vaših objektivnih razlogov in zamud. Na primer v ponedeljek ste namesto ob osmih prišli ob devetih.

— To ni mogoče!

— Je! Moja tajnica si je zabeležila.

— Tako? Tajnica? Žal mi je, toda povem vam, da je slaba uslužbenka.

— Kako to?

— Kot uslužbenka, mislim, kot tajnica; v resnici sem res prišel šele ob devetih.

— Poslušajte, človek, jaz... —

— Torej prišel sem ob devetih. Toda zaradi objektivnih vzrokov.

— Zaradi kakšnih objektivnih vzrokov?

Vse doslej je bil komercialni miren, ker se je v mislih koncentriral na tajnico. Toda zdaj je padel v negotovost in je pričel hitreje razmišljati.

— Da tako rečem... —

— Torej zakaj ste prišli šele ob devetih?

Komercialni se je spomnil in odvrnil zmagoslavno:

— Ker sem moral čakati v vrstvu.

— V vrstvu? Je ponovil presenečen direktor. —

Človek, saj vendar niste poročeni?

— Res ne, ampak nameravam se poročiti. Zato hodim v vrtec, da tam... pravočasno... rezerviram... prostor.

— Kaj si niste mogli izmisliti pametnejšega izgovora? je jezno rekel direktor.

— Ne... Pravzaprav... namreč... hotel sem reči, da malce prefiravam.

— Malce? Zelo! Kaj pa je bilo v torek.

— V torek je bil 4. januar.

— Pustite neumne šale ob strani! Vedeti hočem, zakaj ste prišli šele ob pol desetih!

Komercialni si je pričel gladiti brado.

— Odgovorite! Me res zanima, kaj si boste zopet izmislili.

Komercialni je požrl slino.

— V torek... v torek... v torek... sem bil v dvigalu.

— Kje?

— V dvigalu. Da, obstal je med dvema nadstropjema. Prekleta dvigalo!

— Vi, je ugotovil direktor. — Kje pa ste ostali v sredo, ko vas sploh ni bilo v službo?

— Prosim lepo, ura mi je obstala. Pomislite, tovariš direktor, za polnih štiriindvajset ur! Pa sem šele naknadno vzel dan dopusta.

— Pa v četrtek?

— Nič. Točno ob osmih sem bil pred vhom, ko sem ugotovil, da... da sem se pozabil obuti. Zato sem odletel domov.

Direktor se je komaj obvladoval smeha.

— Priznati moram, da imate genialne izgovore, je rekel, — vendar tega ne bomo uredili kar tako.

Komercialni je pomislil in rekel:

— Imam idejo, ki bi bila sprejemljiva.

— Kakšno?

— Dajte me na višji položaj!

— Hm, ampak ali boste tedaj točno prihajali v službo?

— O, to ne, toda z večjo pravico bi se ravnal po vas!

## Avstrijski dogodki

### Častni prstan v Borovljah

V okviru slavnostne seje mestnega občinskega sveta v Borovljah so minulo soboto izročili bivšemu boroveljskemu županu Langu častni prstan kot priznanje za njegove zasluge za boroveljsko občino. O teh zaslugah je govoril sedanji župan Sorgo, ki je predvsem nakazal prizadevanja svojega predhodnika na stanovanjskem in šolskem področju ter pri oskrbi mesta s pitno vodo. Bivši župan Lang je prvi, ki je bil deležen visokega priznanja mestne občine. Slavnostni so se udeležili številni častni gostje, med njimi predstavniki dežele in okraja, navzoč pa je bil tudi župan občine Tržič, s katero vzdržuje boroveljska občina tesne prijateljske odnose.

### Pogovor 50-letnih držav

Novinarska organizacija v Grazu je priredila zanimivo diskusijo pod naslovom „Pogovor 50-letnih držav“. Sodelovali so poleg domačinov še zastopniki iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Finske. Vsi so izrazili željo po prijateljstvu med narodi, vendar hkrati opozorili tudi na številne probleme, ki jih je treba še urediti, da bo sožitje res lahko harmonično. Posebno pozornost je vzbudil beograjski urednik Miloje Legetič, ki je izrazil mnenje, da bi morali na Zahodu najprej odložiti očala in še podrobneje spoznati vse tisto, kar imenujejo „Vzhod“, spoznati vse ogromne težave, ki jih je bilo treba premostiti pri gradnji nove družbe v deželah, ki so bile strahotno zaostale.

### Kmetje nimajo časa za bolezen

Kmečka bolniška blagajna je v nekaterih nižjeavstrijskih občinah izvedla med kmečkim prebivalstvom preiskavo, ki je privedla do zanimivih ugotovitev. Pri tej preiskavi so namreč ugotovili, da bi od 72 do 88 odstotkov preiskanih oseb potrebovalo zdravniško oskrbo, kakršne pa je v resnici deležnih povprečno le 20 odstotkov. Poleg tega je preiskava pokazala, da je odstotek tistih kmečkih ljudi, ki ne iščejo zdravniške pomoči, približno enako visok v vseh občinah, kar pomeni, da pot k zdravljenju pravzaprav ni odvisna od gospodarskega položaja.

## NOVICE IZ SLOVENIJE

### Razvoj v Ravenski občini

Občina Ravne na Koroškem (nekdanji Guštanj) je v povojnih letih zabeležila lep razvoj. O tem pričajo tudi naslednji podatki: v občini imajo registriranih okroglo 1800 motornih vozil, od tega več kot 1100 osebnih avtomobilov; radijskih sprejemnikov imajo 9334, število televizorjev pa se je v zadnjih treh letih trikratno povečalo, tako da ima zdaj že vsak deveti občan televizijski sprejemnik; v študijskih in ljudskih knjižnicah je občanom na razpolago okoli 76.000 knjig, na ravenski gimnaziji pa pričakujejo letos že tisočega maturanta.

### Razstava sobnih rastlin

V dvoranh nekdanjega Mariborskega tečna bo društvo gojiteljev sobnih rastlin priredilo v dneh od 8. do 16. junija veliko razstavo, povezano z raznimi drugimi zanimivostmi. Osrednji del te prireditve bo seveda razstava sobnih rastlin, kateri bo pridružena razstava cvetličnih lončkov in vseh drugih pripomočkov za gojenje in zaščito sobnih rastlin. Druga privlačnost bo razstava sodobnega pohištva in vikendskih hišic, medtem ko bodo mariborska podjetja razstavljala in prodajala potrošniško blago. Končno bo prireditve obsegala tudi še velik mednarodni zabavišni park, ki bo gotovo pritegnil mnoge obiskovalce.

### 5 milijonov sadik na leto

Podjetje „Seme sadike“ v Mengešu je praznovalo 20-letnico obstoja. Razvilo se je iz zasebne drevnice, v začetku so imeli 13 ha zemlje in več kot sto zaposlenih, danes pa obdeluje 50 ha s pomočjo sodobne mehanizacije le 72 delavcev. Podjetje je ena redkih drevnic v Evropi, ki vzgaja edinole gozdne sadike in semena. Lani so pridelali okoli 5.000.000 sadik, od tega je bilo 90% smrečic, ostalo pa bor, macesen in drugi iglavci. S sadikami krije podjetje 20 odstotkov vseh potreb Slovenije, precej pa gre tudi v izvoz, saj petino sadik tega podjetja kupujeta Avstrija in Zahodna Nemčija; pri semenu pa gre v izvoz več kot polovico celotne proizvodnje.

LETOS ZA BINKOŠTNE PRAZNIKE:

## Omejena hitrost na avstrijskih cestah

Pristojno ministrstvo je s posebno odredbo predpisalo, da bo za binkoštno praznike, in sicer od petka 31. maja od 16. ure naprej pa do ponedeljka 3. junija do 24. ure, na avstrijskih cestah (razen avtocest) hitrost omejena na največ 80 kilometrov na uro. Za prekrške teh predpisov je ministrstvo določilo kazni od 1000 do 10.000 šilingov oziroma do dveh tednov zapora. Varnostni organi so dobili navodilo, da morajo strogo nadzorovati upoštevanje teh predpisov; pri tem se bodo med drugim poslužili tudi policijskih patrulj v civilu ter radarskih naprav.

Odločitev za tako stroge ukrepe v cestnem prometu so v glavnem narekovala žalostne izkušnje ob letošnjih velikonočnih praznikih, ko je bil kljub vsem opozorilom in svarilom dosežen nov krvav rekord pri prometnih nesrečah.

Sploh je „vojna na cesti“ tudi v naši državi zavzela že takšen obseg, da so nujno potrebne nove oblike pri urejanju in nadziranju prometa. V pristojnih krogih pričakujejo, da bo strogot ob binkoštnih praznikih le rodila tudi dobre sadove, čeprav nekateri že vnaprej opozarjajo, da zgolj z zaostrenimi predpisi še ne bo mogoče usvarjati čudežev.

Vsekakor gre za zanimiv poskus, kateremu je v interesu udeležencev prometa in sploh vsega prebivalstva želeli čim več uspeha!

## RADIO PROGRAM

### 1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.15, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 6.00 Pozdrav — 6.40 Jutranja opažanja — 6.45 Vesele melodije — 7.10 Včeraj zvečer v svetu — 7.20 Jutranja telovadba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Za prijatelje glasbe — 10.05 Magazin ob desetih — 11.00 Roman v nadaljevu — 11.15 Opoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Gospodarska poročila — 14.00 Slavnostni orkestri, slavni dirigenti — 15.00 Več ura, več znanja — 15.45 Koncertna ura — 16.30 Majhne dragocenosti — 17.10 Kulturna poročila — 17.30 Mladinska redakcija — 18.00 Večerni koncert — 18.55 Danes zvečer boste videli in slišali.

Sobota, 1. 6.: 6.09 Agrarna politika — 6.14 Vesele melodije — 8.15 Jutranja glasba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Smeh spada k oliki — 13.30 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Literarna delavnica — 15.00 Mednarodni zborovski in orkestralni ciklus — 17.10 Kritično osvetljeno — 18.00 Evropa poje: Francija — 18.30 Ljudska glasba iz francoskih pokrajin — 19.20 Oddaja zveznega kanclerja — 20.00 Portret — 21.00 Dunajski slavnostni tedni — 23.10 Mala nočna glasba.

Nedelja, 2. 6.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Včeraj zvečer v svetu — 9.10 Satirična oddaja — 11.00 Dunajski slavnostni tedni — 13.10 Dobrodošli z novicami — 13.20 Stališče — 13.35 Operni koncert — 14.30 Roman — 15.00 V vseh tonovskih načinih — 16.30 Krížem skozi svet, krížem skozi čas — 18.00 Veselo petje, veselo igranje — 19.10 Majstri tričetrtinskega takta — 20.00 Svetovno glasbeno gledališče — 21.30 Glasba za binkoštni praznik — 22.50 Moderna pesem — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 3. 6.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Včeraj zvečer v svetu — 9.10 Za prijatelje glasbe — 10.00 Pripovedka — 13.10 Dobrodošli z novicami — 13.20 Ob 5-letnici smrti papeža Janeza XXIII. — 13.30 Operni koncert — 15.00 Dunajski slavnostni tedni — 16.30 „Med 284 stebri“ — 18.00 Glasbeni slavospev šampanjcu — 18.30 Baletna glasba iz oper — 19.30 Majstri tričetrtinskega takta — 20.00 Dunajski slavnostni tedni — 22.10 Znanje časa — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 4. 6.: 6.05 Preden odidete — 9.00 Za prijatelje glasbe — 15.00 „Kri in strd“ — 17.15 Pripovedka — 18.45 Slavnostne igre v Bregenzu — 19.45 Pesmi in balade — 20.00 Spectrum Austriac — 21.30 Glasbeni fejtonec — 23.20 Eksperimentalna glasba.

Sreda, 5. 6.: 6.05 Odkrito povedano — 17.15 Lirika Friedla Hofbauerja — 17.30 Mladinska redakcija — 18.45 Dunajski slavnostni tedni — 19.45 Šanson — 20.00 „Tosca“, opera — 22.10 Filozofski kongres na Dunaju — 22.30 „Žena v belem“, kriminalna igra — 23.10 Sodobna glasba.

Četrtek, 6. 6.: 6.05 Preden odidete — 6.09 Oddaja delavske zbornice — 17.30 Iz raziskovalnega dela visokih šol — 19.45 Pesmi in balade — 20.00 Za in proti — 20.45 Beethovne klavirske sonate — 21.30 Nedeljski pesniki — 22.10 Forumski pogovor — 22.30 Kraljičina instrumentov — 23.10 Avstrijska glasba 20. stoletja.

Petek, 7. 6.: 6.05 Nobeden ne bo zmagal — 6.09 Oddaja delavske zbornice — 17.15 Pomembni znanstveniki — 17.30 Mladinska redakcija — 18.45 Dunajski slavnostni tedni — 19.45 Šanson — 20.00 Akvrij, slušna igra — 21.15 Glasbene šarade — 22.10 Knjige znanja — 22.30 Sherlock Holmes — 23.10 Glasba z Dunaja.

### REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 5.50, 6.30, 7.45, 10.00, 12.45, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.00 Pozdrav — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Kmetijska oddaja — 6.05 Jutranja telovadba — 8.05 Zveneč jutranji pozdrav — 9.00 Šolska oddaja — 11.30 Kmetijska oddaja — 11.45 Za avtomobiliste — 12.00 Opoldanski zvonovi — 13.05 Objave — 14.00 Za ženo — 14.15 Slovenska oddaja — 15.30 Otroška ura — 16.00 Koncert po željah — 18.15 Odmev časa — 18.45 Šport — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda.

Sobota, 1. 6.: 5.05 Z veselo igro — 5.45 Kmetijska oddaja — 7.55 Hišni vrt — 8.15 Prijubljene melodije — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za filateliste — 14.20 Godba na pihala — 15.00 Koroški roman — 15.30 Koncert po željah — 17.10 Danes smo razpoloženi — 18.00 Za delovno ženo — 18.45 Kulturno-politične perspektive — 19.15 Šport — 20.10 Mednarodno srečanje popevk — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 2. 6.: 7.35 Vesel začetek dneva — 8.05 Zborovska glasba — 8.15 Kaj je novega — 9.00 Jutro brez

skrb — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.25 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert po željah — 16.00 Otroška ura — 16.30 Glasba z Dunaja — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Šport — 19.30 Poskočno in zabavno — 20.10 Zabavna oddaja — 21.30 Kabaret.

Ponedeljek, 3. 6.: 6.35 Ljudska glasba — 8.15 Glasbena promenade — 9.45 Operetne melodije avstrijskih skladateljev — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert po željah — 16.00 Otroška ura — 16.30 Dunajska glasba — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Koroška in nemška literatura — 19.00 Šport — 19.30 Pihalni koncert — 20.10 „Španska romanca“, slušna igra — 21.30 Ljudska glasba sosedov: Češkoslovaška.

Torek, 4. 6.: 8.15 Davčno pravo — 8.20 Klavirska glasba — 9.00 Prijubljene melodije — 9.30 Ljudske pesmi in plesi — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Za mladino — 15.00 Komorna glasba — 15.30 Otroška ura — 15.45 Otroška telovadba — 18.00 Problemi koroških mest — 19.15 Slišiš pesmico — 20.10 Orkestralni koncert — 21.30 Robert Stolz dirigira.

Sreda, 5. 6.: 8.15 Prijubljene melodije iz musiclav — 9.45 Ura pesmi — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Glasba po kosilu — 15.00 Socialni program — 15.15 Koroški avtorji: Humbert Fink — 15.30 Srečanje: Ljudska glasba iz Koroške in Slovenije — 17.10 Operetna glasba — 18.00 Kulturna prizma — 19.15 Obisk pri koroških pihalnih godbah — 20.10 Ob štajerski deželni razstavi — 21.00 Za prijatelja planin.

Četrtek, 6. 6.: 9.30 Sem vesel fant — 11.00 Muzikantje, zaigrajte — 13.45 Glasba po kosilu — 15.00 Ura pesmi — 15.30 Otroška ura — 17.10 Dunajska koncertna kavarna — 18.00 Gospodarski komentar — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Lovska ura — 21.00 Zvečnja alpska dežela.

Petek, 7. 6.: 9.30 Evropska zborovska glasba — 11.00 S srcem in dušo — 14.00 Koroška domovinska kronika — 15.00 Komorna glasba — 15.45 Glasba za mladino — 17.10 Z glasbo v nov teden — 18.00 Koroška avto- in motorevija — 19.15 Veselo zaigrano — 20.10 Ljudstvo in domovina — 21.00 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.20 Pogled k sosedom.

### SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 1. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.00 Mali recital Jelke Zalokar.

Nedelja, 2. 6.: 7.00 Duhovni nagovor — Duh je, ki oživlja; praznična oddaja.

Ponedeljek, 3. 6.: 7.00 S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Torek, 4. 6.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — športni mozaik — Od tedna do tedna na Koroškem.

Sreda, 5. 6.: 14.15 Poročila, objave — Proslava 60-letnice Slovenske prosvetne zveze.

Četrtek, 6. 6.: 14.15 Poročila, objave — Slovenska in zborovska glasba — Malo pamistimo.

Petek, 7. 6.: 14.15 Poročila, objave — Za krmilom — „Primorske zdrabe“, k gostovanju Male drame iz Ljubljane v Celovcu 13. 6. 1968.

### RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Svetujemo vam — 6.00 Napotki za turiste — 6.50 Danes za vas — 7.00 Telesna vzgoja — 8.00 Pregled sporeda — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski novosti — 13.00 Prireditve dneva in pregled sporeda — 15.10 Obvestila — 15.30 Priporočajo vam — 15.00 Komentarji — 16.00 Vsek dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.10 Obvestila — 19.15 Glasbene razglednice — 22.00 Pregled sporeda za naslednji dan — 23.00 Literarni nočturno.

Sobota, 1. 6.: 8.08 Baročna glasba — 8.55 Radijska šola — 9.25 Z našimi ansambli — 9.45 Iz albuma skladb za mladino — 11.20 Kar po domače — 12.10 Plesni ritmi na domačih koncertnih odrih — 12.40 Popevke — 14.05 Od melodije do melodije — 15.45 Naš podlistek — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Igramo beat — 18.50 S knjižnega trga — 19.15 Godala in ritmu — 20.00 Plesni orkester RTV Ljubljana in vokalni solisti — 20.30 Zabavna radijska igra — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.10 Oddaja za naše izseljenice — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 2. 6.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovaršiči — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.10 Voščila — 13.15 Igražo veliki zabavni orkestri — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.00 Pojo znameniti operni pevci — 14.30 Humoreska tedna — 14.45 Lepe melodije — 15.05 Glasba ne pozna meja — 15.40 Čez hrib in dol — 16.00 Radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 22.15 Serenadni večer.

Ponedeljek, 3. 6.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Zabavni ansambli in vokalni solisti radia Zagreb — 9.45 Slovenske narodne pesmi za mladino — 11.20 Melodije za razvedrilo — 12.10 Iz jugoslovanske glasbe — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 14.05 Razpotoženjska glasba z velikimi orkestri — 14.35 Voščila — 15.40 Poje zbor „Glasbene matice“ iz Ljubljane — 17.05 Iz opere „Dido

## TELEVIZIJA

### AVSTRIJA

Sobota, 1. 6.: 17.00 Za mladino — 17.35 Za družino — 18.00 Od tedna do tedna — 18.20 Lahko noč otrokom — 18.25 Poročila — 18.30 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Očarljiva Jeannie — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Komentar dr. Partischa — 20.15 Komedija — 21.35 Športni žurnal — 22.05 Čas v sliki — 22.15 Upor ob Kačji reki.

Nedelja, 2. 6.: 16.15 Konjske dirke — 17.20 Za mladino — 18.25 Lahko noč otrokom — 18.30 Pisana kmečka skrinja — 19.00 Čas v sliki in Vprašanje tedna — 19.30 Športni razgled — 20.15 „Špageti“ — 22.10 Vroče četrt ure — 22.25 Čas v sliki — 22.35 „Stric Jurij in njegovi morilci“, veseloigra.

Ponedeljek, 3. 6.: 16.30 Za otroke — 17.55 Daktari — 18.45 Lahko noč otrokom — 18.50 Vikingi — 19.30 Šport — 19.45 Čas v sliki — 20.15 „Telefon ali Ljubezen v troje“, opera — 20.40 Dunajska dekleta — 22.30 Čas v sliki.

Torek, 4. 6.: 19.00 Angleščina — 18.20 Lahko noč otrokom — 18.25 Poročila — 18.30 Agrarni magazin — 19.45 Čas v sliki — 20.15 Ta naš svet — 21.00 „Caligula“ — 22.40 Čas v sliki.

Sreda, 5. 6.: 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Pot do večnega ledu — 11.00 Za soncem — 17.00 Za otroke — 17.40 Mednarodni mladinski magazin — 17.50 Za družino — 18.20 Lahko noč otrokom — 18.25 Poročila — 18.30 Kulturna aktualno — 19.00 Tammy — 19.45 Čas v sliki — 20.15 Benny-Goodman-Story — 22.05 Čas v sliki — 22.15 X minus 32.

Četrtek, 6. 6.: 10.00 Kaj lahko postanem — 10.30 Šolska oddaja — 11.00 Na obisku pri Kristini Lavant — 11.30 Cerkvena glasba danes — 18.00 Italijanščina — 18.20 Lahko noč otrokom — 18.25 Poročila — 18.30 Športni kaledoskop — 19.00 Super Max — 19.45 Čas v sliki — 20.15 Neznanka iz Seine — 21.55 Čas v sliki — 22.05 Pristanišče pregrehe.

Petek, 7. 6.: 10.00 Šolska oddaja — 11.00 Benny-Goodman-Story — 18.00 Francoščina — 18.20 Lahko noč otrokom — 18.25 Poročila — 18.30 Avstrijska padoba — 19.00 Zaupno naročilo za Johna Drakeja — 19.21 Gotovo vas bo zanimalo — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Nepojasnjeni kriminalni primeri — 21.05 Kabaret — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Nepojasnjeni kriminalni primeri — 22.30 Glasba pred polnočjo.

### JUGOSLAVIJA

Nedelja, 2. 6.: 9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini — 9.25 Poročila — 9.30 Dobra nedelja voščimo z ansamblom bratov Avsenik — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Potovanje Jamesa Coocka — 11.35 Cirkus, angleški film — 12.00 Nedeljska konferenca — 19.15 Ilegala, poljski film — 19.45 Filmska burleska — 20.00 Dnevnik — 20.50 Zabavno glasbena oddaja — 21.50 Reportaža o nagradjenih oddajah festivala — 22.05 Športni pregled — 22.35 Poročila.

Ponedeljek, 3. 6.: 14.50 Šolska oddaja — 15.45 Ruščina — 16.45 Madžarski kulturni pregled — 17.00 Poročila — 17.05 Mali svet, oddaja za otroke — 18.25 O tehničnem jeziku — 18.50 Poklicno usmerjanje — 19.20 Turistična oddaja — 19.45 Vokalni in instrumentalni solisti — 20.00 Dnevnik — 20.30 Kranjski komedianti — 23.25 Poročila.

Torek, 4. 6.: 14.50 Šolska oddaja — 15.40 Angleščina — 18.00 Obrežje — 18.20 Risanke — 18.45 Torkov večer — 19.10 Mali svet na zaslou — 19.50 Oddaja za otroke — 20.00 Dnevnik — 20.50 Celovečerni film — 22.20 Poročila.

Sreda, 5. 6.: 16.15 Poročila — 16.20 Lutkovni film — 16.40 Kje je, kaj je — 16.55 Nogometni polfinalne za pokal narodov — 19.00 Baletna lepljenka — 19.35 Dnevnik — 20.15 Nogometni polfinalne za pokal narodov — 22.00 Serijski film — 22.50 Poročila.

Četrtek, 6. 6.: 14.50 Šolska oddaja — 15.45 Nemščina — 17.10 Poročila — 17.15 Ringaraja, oddaja za otroke — 18.00 Po Sloveniji — 18.20 V narodnem ritmu — 18.45 Po sledih napredka — 19.05 Zabavno glasbena oddaja — 19.45 Oddaja za otroke — 20.00 Dnevnik — 20.35 Kulturne diagonale — 21.30 Tuj glasbeni program — 22.05 Poročila.

Petek, 7. 6.: 14.50 Šolska oddaja — 17.50 Deček iz džungle, serijski film — 18.20 Razgovori o glasbi — 19.00 Na sedmi steezi, športna oddaja — 19.55 Otroška oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.35 Krvna vez, sovjetski celovečerni film — 22.05 Zabavno glasbena oddaja — 22.50 Simfonični koncert.

in Enej“ — 18.35 Mladinska oddaja — 19.15 Poje Jožica Svete — 20.00 Simfonični orkester Slovenske filharmonije — 21.35 Melodije in godalih — 22.10 Radi ste jih postušali.

Torek, 4. 6.: 8.08 Z našimi solisti v Verdijevih operah — 8.55 Radijska šola — 9.25 Moški zbor „France Prešeren“ iz Kranja — 9.40 Cicibanov svet — 11.20 V ritmu današnjih dni — 12.10 Orkester Slovenske filharmonije — 12.40 Koncert pihalnih orestrov — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 14.25 Lahka glasba — 15.40 V terek nasvidenje — 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.15 Pesmi Stephana Fostera — 18.45 Družba in čas — 19.15 Poje Marjana Deržaj — 20.00 Radijska igra — 21.15 Deset pevcev, deset melodij — 22.15 Jugoslovanska glasba.

Sreda, 5. 6.: 8.08 Starejša in novejša glasba — 8.55 Pisan svet praviljic in zgodb — 9.10 Slovenski ansambli zabavne glasbe — 9.45 Glasbena pravljica — 11.15 Slovenske narodne in narodno zabavne melodije — 12.10 Iz koncertantnega repertoarja orkestra RTV Ljubljana — 12.40 Operetni zvoki — 14.05 Igramo za razvedrilo — 14.35 Voščila — 15.45 Naš podlistek — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Naši umetniki vam igrajo Händla — 18.40 Naš razgovor — 20.00 Richard Wagner: „Parsifal“, opera — 22.10 Za ljubitelje jazza.

Četrtek, 6. 6.: 8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola — 9.25 Hrvaške narodne pesmi — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 11.20 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — 12.10 Iz scenskega oratorija „Hlapec Jernej“ — 12.40 Pihalni orkester — 14.05 Izbrali smo vam — 15.40 Fagotist Srečko Korošak — 17.05 Simfonični koncert — 18.15 Turistična oddaja — 18.45 Ježikovni pogovori — 19.15 Poje Elda Viler — 20.00 Četrkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Iz Kafovih dnevnikov — 22.10 Večer slovaške glasbe — 23.05 Pesmi o Stjanki Razinu.

Petek, 7. 6.: 8.08 Glasbena matineja pri Eduardu Griegu — 8.55 Pionirski tednik — 9.40 Iz glasbenih šol — 11.20 Igramo pa vas — 12.10 Mozartovi stavki za violino in klavir — 12.40 Iz kraja v kraj — 14.05 Iz arhiva lahke glasbe — 14.35 Voščila — 15.20 Turistični napotki — 15.45 Kulturni glasbov — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Glasbene uganke — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.15 Poje Lidija Kodrič — 20.00 Komorni zbor RTV Ljubljana — 20.30 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

Podjunijski trgovski CENTER  
bratje RUTAR&Co



Dobrla ves-Eberndorf

## Mešalnike za beton

80 l v najboljši kvaliteti

vključno motor 2590.—  
brez motorja 1790.—

Vabljeni tudi v hotel-gostilno RUTAR